

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
 Фінансово-економічний факультет
 Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА
 кваліфікаційної роботи ступеню магістра

студента Кузан Ганна Олександрівна
 академічної групи 071М-22-1

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

на тему: «Організація і методика обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану (на прикладі ТОВ "Омега")»

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Шишкова Н.Л.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Шишкова Н.Л.		

Дніпро

2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
міжнародних відносин і аудиту
_____ Пашкевич М.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню магістра

Студенту Кузан Г.О. академічної групи 071м-22-1

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

на тему: «Організація і методика обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану (на прикладі ТОВ "Омега")»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ 2023р. № _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	01.09.2023 – 30.09.2023
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"	01.10.2023 – 31.10.2023
3	МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"	01.11.2023 – 30.11.2023

Завдання видано _____ Шишкова Н.Л.
(підпис керівника) (прізвище, ініціали)

Дата видачі 01.09.2023

Дата подання до екзаменаційної комісії 01.12.2023

Прийнято до виконання _____ Кузан Г.О.
(підпис) (прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 55 с., 5 рис., 18 табл., 3 додатка, 46 джерел.

ТОРГІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО, ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ, ВОЄННИЙ СТАН, РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.

Об'єкт розроблення – організація і методика обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану на прикладі ТОВ "Омега" – мережі магазинів VARUS.

Мета роботи – теоретичне узагальнення методологічних та методичних аспектів організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану, надання повної та неупередженої інформації про облік і контроль діяльності підприємства.

Охарактеризовано умови діяльності ТОВ "Омега". Проаналізовано стан підприємства і окреслено перспективи його покращення. Визначено економічний зміст діяльності підприємства під час воєнного стану для цілей бухгалтерського обліку. Продемонстровано організацію документального оформлення операцій торговельного підприємства. Описано приклади кореспонденції рахунків для обліку операцій торговельного підприємства, розглянуто процес планування фінансового контролю і розроблено план і програму контролю діяльності ТОВ "Омега". Приведено приклади робочих документів для внутрішнього контролю діяльності ТОВ "Омега". Запропоновано практичні заходи вдосконалення бухгалтерського обліку та контролю діяльності ТОВ "Омега".

Практична значимість кваліфікаційної роботи - полягає в тому, отримані висновки дають можливість удосконалити облік та контроль діяльності ТОВ "Омега" відповідно до умов воєнного стану. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Економічні, організаційні, нормативні умови діяльності торгівельного підприємства в період воєнного стану	8
1.2 Характеристика умов функціонування ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан	12
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"	19
2.1 Організація облікового процесу ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан	19
2.2. Документальне оформлення операцій торгівельного підприємства	22
2.3 Синтетичний та аналітичний облік торгівельного підприємства	25
2.4 Напрями удосконалення методики та організації обліку діяльності торгівельного підприємства	30
Висновки до розділу 2	35
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"	36
3.1 Загальна характеристика системи контролю ТОВ «ОМЕГА»	36
3.2 Організація і методика контролю торгівельного підприємства	39
3.3 Напрями вдосконалення контролю ТОВ «ОМЕГА»	41
Висновки до розділу 3	46
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток торгівельних продуктових мереж в Україні є важливим елементом стратегії для забезпечення стійкості та витривалості у складних умовах агресії та війни. Забезпечення продовольчої безпеки, економічної стабільності та соціального благополуччя є ключовими аспектами, які підкреслюють важливість цього напрямку розвитку. Розвиток торгівлі сприяє створенню нових робочих місць, залученню інвестицій та стимулюванню розвитку інших галузей економіки. Умови воєнного конфлікту значно ускладнили доступ до продовольства для мешканців постраждалих територій. Тому розвиток та ефективне функціонування торгівельних мереж може допомогти забезпечити населення необхідними товарами та продуктами харчування. Розвиток торгівельних мереж допомагає у забезпеченні стабільності цін і запобіганні дефіциту на ринку. Залежність від імпортних продуктів збільшила вразливість України в умовах військового конфлікту. Таким чином, актуальними є питання розвитку власної торгівлі та мереж продуктових магазинів, допомагає збільшити самодостатність країни і зменшити вплив зовнішніх факторів на постачання продуктів.

Питання обліку і контролю діяльності підприємств в умовах воєнного стану розглядали в своїх працях такі науковці як Ловінська Л.Г., Озеран А.В., Коршикова Р.С. [1], Голов С. [2], Прокопова, О. М., Кудлаєва, Н. В. [3], Клименко М. [4], Озерова О. [5], Семенченко Ж. [6], Патута М. [7]. Не зважаючи на його розкриття у літературі, дана тема потребує удосконалення та адаптації до умов діяльності торгівельних підприємств у воєнний стан.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів організації і методики обліку і контролю діяльності торгівельного підприємства в період воєнного стану на прикладі базового підприємства, розробка рекомендацій щодо удосконалення організації і методики обліку контролю діяльності торгівельного підприємства в період воєнного стану.

Відповідно до поставленої мети, завданнями дослідження є:

- розглянути економічні, організаційні, нормативні умови діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану;
- охарактеризувати умови функціонування ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан;
- визначити особливості організації облікового процесу ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан;
- розглянути документальне оформлення операцій торговельного підприємства та його синтетичний і аналітичний облік;
- запропонувати напрями удосконалення методики та організації обліку діяльності торговельного підприємства;
- узагальнити особливості організації контролю торговельного підприємства;
- окреслити напрями вдосконалення контролю ТОВ «ОМЕГА».

Базовим підприємством обрано ТОВ «ОМЕГА», оскільки на його прикладі нього є можливість повністю охопити об'єкт дослідження.

Об'єктом дослідження є організація і методика обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану та перспектив її покращення.

Методи дослідження. З метою досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі були використані методи дослідження: метод аналізу – для деталізації об'єкту дослідження; метод синтезу – для знаходження схожості цілого з частинами; документальна (арифметична, нормативна) перевірка, метод абстрагування та конкретизації – при формуванні висновків; тестування; індукція; дедукція та моделювання.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у наданні рекомендацій щодо вдосконалення обліку і контролю діяльності торговельного підприємства ТОВ «ОМЕГА» в відповідності до вимог воєнного стану.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що за характером та змістом розглянутих проблем, а також об'єктом і предметом дослідження магістерська робота є дослідженням методології та організації обліку і контролю діяльності торговельного підприємства і полягає у наступному:

удосконалено: організацію і методику обліку і контролю діяльності торговельного підприємства у період воєнного стану; проведення внутрішнього контролю на ТОВ «ОМЕГА».

обґрунтовано: принципи та завдання організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства у період воєнного стану.

запропоновано: методи покращення обліку діяльності торговельного підприємства як в цілому, так і для базового підприємства; способи покращення системи внутрішнього контролю базового підприємства; методи удосконалення контролю діяльності торговельного підприємства (розроблено програму внутрішнього контролю та шаблони робочих документів аудитора).

впроваджено: інтегральний показник виміру ефективності автоматизації обліку запасів торговельного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування розроблених пропозицій щодо удосконалення обліку і контролю діяльності торговельного підприємства у період воєнного стану.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися 27 жовтня 2023 року на VII Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених "Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі", м. Київ (Додаток А).

Публікації. За результати досліджень опубліковані тези у збірнику матеріалів науково-практичної конференції [8].

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який налічує 46 позиції, та 3 додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічні, організаційні, нормативні умови діяльності торгівельного підприємства в період воєнного стану

Вивчення наукових публікацій з бухгалтерського обліку засвідчило, що питання обліку діяльності підприємств в умовах надзвичайних подій розглядається в таких аспектах: проводиться термінологічний аналіз ключових понять “надзвичайна діяльність”, “надзвичайна подія”; пропонуються класифікації надзвичайних доходів і витрат; досліджуються методичні підходи щодо синтетичного та аналітичного обліку операцій, пов’язаних з формуванням витрат, доходів та фінансових результатів від надзвичайних подій [1–7 та ін.].

Початок бойових дій на сході України (2014 р.) зумовив появу на практиці низки проблем, які потребували вирішення саме за допомогою інструментарію бухгалтерського обліку, а саме:

- інвентаризація та оцінка майна, що знаходиться на окупованій території;
- документальне оформлення списання втраченого та пошкодженого внаслідок бойових дій майна; визначення втрат від таких подій;
- організація обліку майна підприємств, розташованих на окупованій території, тощо.

Науковому обґрунтуванню шляхів розв’язання проблематики бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій, у т. ч. бойових дій та окупації територій, присвятили дослідження Д. О. Грицишен (2016 р.) [10] та К. Ю. Поляк (2017 р.) [11].

Їхні роботи започаткували вивчення окресленої проблематики в контексті сталого розвитку та стали вихідним етапом розвитку організації і методики бухгалтерського обліку такого ракурсу надзвичайних подій.

**Аналіз досліджень з проблем бухгалтерського обліку
наслідків надзвичайних ситуацій**

	Автор та назва	Об'єкт	Предмет	Науковий результат
1	Ловінська Л.Г., Озеран А.В., Коршикова Р.С. (2022) Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні [1]	Відображення результатів діяльності та фінансового стану у фінансовій звітності, відокремлення коригуючих та некоригуючих подій після звітного періоду	Здатність методології бухгалтерського обліку інституційних секторів економіки забезпечити формування необхідної інформації, потреба в котрій наразі виникає	Запровадження річної фінансової звітності уряду посилить обґрунтованість ухвалення управлінських рішень на макрорівні як внутрішнього, так і міждержавного характеру
2	Голов С. (2023) Облік і звітування: на шляху до ЄС і НАТО [2]	Євроінтеграція українського обліку і звітності	Підходи до регламентації фінансової звітності з урахуванням організаційно-правової форми	Визначення та обґрунтування напрямів подальшого розвитку обліку і звітування в Україні в контексті вступу до НАТО та ЄС
3	Прокопова, О. М., Кудлаєва, Н. В. (2022). Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану: ключові характеристики та проблемні аспекти	Сфери впровадження новацій, пов'язаних із запровадженням воєнного стану	Правила ведення бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану	Виокремлення та систематизація особливостей ведення бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану із виокремленням проблемних аспектів, які спричинені нововведеннями.
4	М.М. Настенко (2010) Облік та контроль надзвичайної діяльності сільськогосподарських підприємств»[9]	Економіко-господарські відносини з приводу надзвичайної діяльності на сільськогосподарських підприємствах	Сукупність теоретичних, організаційних і методологічних засад обліку та контролю операцій, пов'язаних з надзвичайною діяльністю сільськогосподарських підприємств	Удосконалення теоретичних і методичних засад обліку та контролю надзвичайної діяльності сільськогосподарських підприємств
5	Д.О. Грицишен (2015) Обліково-аналітичне забезпечення управління економікоекологічною безпекою підприємств [10]	Системи бухгалтерського обліку та економічного аналізу в управлінні економікоекологічною безпекою підприємств в забезпеченні сталого розвитку	Теоретичні та методологічні положення бухгалтерського обліку та економічного аналізу в управлінні економікоекологічною безпекою підприємств як основи їх сталого розвитку	Полягає в формуванні та розвитку теоретико-методологічних положень бухгалтерського обліку та економічного аналізу в системі управління економікоекологічною безпекою підприємств
6	К.Ю. Поляк (2017) Бухгалтерський облік та економічний аналіз наслідків надзвичайних ситуацій [11]	Господарська діяльність підприємства в умовах НС, наслідки яких відображаються в системах бухгалтерського обліку та економічного аналізу	Теоретико-методичні та організаційні положення бухгалтерського обліку та економічного аналізу наслідків НС	Удосконалення теоретичних та організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку та економічного аналізу наслідків надзвичайних ситуацій

*Складено самостійно на основі [1-11]

Так, Д. О. Грицишеним розроблено методологічні підходи до облікового відображення операцій з майном на окупованих територіях, обґрунтовано потребу в здійсненні інвентаризаційних процедур під час ідентифікації пошкоджень необоротних та оборотних активів; запропоновано порядок оцінювання для відображення впливу надзвичайних ситуацій на об'єкти бухгалтерського обліку, зокрема доведено необхідність оцінки втрачених необоротних активів за ринковою вартістю з відображенням різниці в складі негативного гудвілу; щодо наслідків надзвичайних ситуацій обґрунтовано їх відображення на рахунку витрат 97 "Інші витрати", запропоновано введення нових субрахунків до нього; розроблено порядок облікового відображення наслідків надзвичайних ситуацій, операцій з їх попередження та ліквідації.

Для обліку майна на окупованих територіях створено методику, котра враховує різні економічні умови: продаж майна через провадження зовнішньоекономічної діяльності, консервування необоротних матеріальних активів, перевезення з тимчасово окупованої території. Цікавою є пропозиція щодо відображення у звітності сталого розвитку інформації про наслідки надзвичайних ситуацій. Наведене свідчить, що методологія, методика та організація бухгалтерського обліку наслідків бойових дій та окупації регіонів України вже не є новим предметом дослідження. Дослідники показали, яка інформація потрібна сьогодні для управління, як вона може бути представлена для різних типів надзвичайних ситуацій в умовах війни.

Аналіз діяльності вітчизняних підприємств під час воєнних дій на території України показав, що вона зазнає таких негативних наслідків:

- тимчасова консервація виробництва у постраждалих районах або його ліквідація внаслідок фізичного знищення;
- пошкодження або втрата запасів та інших активів; х порушення логістичних ланцюжків діяльності;
- істотні коливання цін на сировину й валютних курсів;

- зниження обсягів реалізації і збільшення збитків від бізнесу в постраждалих районах тощо.

Дані бухгалтерського обліку та показники фінансової звітності мають містити відповідне відображення наслідків цих фактів та подій, що впливатиме як на визнання й оцінку елементів фінансової звітності, так і на розкриття інформації щодо: класифікації елементів Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід); знецінення та вибуття активів і їх можливого відшкодування; погашення поточних зобов'язань; х потенційного зниження виручки внаслідок падіння попиту на продукцію або послуги; х залежності від впливу коливань обмінних курсів валют; потенційного зниження ліквідності й дефіциту оборотного капіталу; х резервів та забезпечень (у т. ч. за виплатами персоналу); управління фінансовими ризиками; х консолідації фінансової звітності та методу участі в капіталі внаслідок втрати контролю, спільного контролю або можливості здійснювати значний вплив на об'єкт інвестування; відстрочених податкових активів та зобов'язань тощо.

Для підприємств, котрі мали договірні відносини із суб'єктами, щодо яких застосовані національні та міжнародні санкції внаслідок воєнної агресії російської федерації, можливе виникнення економічних та фінансових наслідків, зокрема:

- непогашення дебіторської заборгованості підсанкційними клієнтами, що підвищує їхній кредитний ризик та збільшує суму резерву сумнівних боргів (резерву очікуваних кредитних ризиків) щодо неї;
- непогашення кредиторської заборгованості перед підсанкційними контрагентами, що збільшить доходи вітчизняного суб'єкта господарювання;
- визнання додаткових активів, котрі підлягають обов'язковій націоналізації згідно з чинним законодавством.

Найбільш вразливими для впливу обставин із зовнішнього середовища, звичайно є середній бізнес. Відтак, на його підтримку було розгорнуто масштабну систему пільг та послаблень. Зокрема, згідно Закону України

"Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану" для ФОП було запроваджено наступні зміни:

1) добровільна сплата єдиного податку, починаючи з березня 2022 року;

2) звільнення платників єдиного податку (ЄП) від сплати єдиного соціального внеску (ЄСВ) за себе і за мобілізованих працівників починаючи з березня поточного року;

3) зниження ставки єдиного податку з 5% до 2%. При цьому, встановлені обмеження для перебування на зменшеній ставці, щодо граничного обсягу доходу в обсязі до 10 млрд. грн для ФОП 3 групи було знято Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану" [11].

4) мобілізовані підприємці або підприємці-військовослужбовці повністю звільняються від податкового навантаження, а також обов'язку з подання Податкової декларації з ПДВ.

Таким чином, нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні, яке спирається на міжнародні та національні стандарти, створює всі необхідні умови для достовірного відображення фінансово-економічного становища підприємства в умовах збройної агресії російської федерації. Застосування відповідних норм стандартів забезпечує врахування як особливих обставин воєнного стану, так і наслідків воєнних дій та подій через відображення певних операцій, визнання, оцінку елементів фінансової звітності та розкриття інформації.

1.2. Характеристика умов функціонування ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан

ТОВ «ОМЕГА» (код ЄДРПОУ 30982361) засноване 12.06.2000 р.

Місцезнаходження: 49041, м. Дніпро, вул. Панікахи, буд. 15.

Основний вид діяльності: роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями, тютюновими виробами.

Інші види діяльності:

- 1) оптова торгівля зерном, тютюном, насінням і кормами для тварин, м'ясом, м'ясними та молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями;
- 2) роздрібна торгівля (через мережу інтернет, інші види торгівлі поза магазинами);
- 3) складське господарство, надання інших допоміжних комерційних послуг;
- 4) допоміжна діяльність у сфері транспорту;
- 5) діяльність ресторанів та надання послуг мобільного харчування;
- 6) надання в оренду й експлуатацію нерухомого майна;
- 7) оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах, надання інших інформаційних послуг;
- 8) діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, консультування з питань оподаткування тощо.

ТОВ «ОМЕГА» управляє національною мережею супермаркетів VARUS, заснованою у 2003 р. кіпрською компанією Weygant Enterprises limited (має 100% частку у капіталі ТОВ «ОМЕГА»).

Перший супермаркет VARUS відкрився у 2003 р. у м. Дніпро. У 2011 р. придбано частину супермаркетів Rainford та «Цент» у 7 містах центральних областей України для відкриття на їх базі супермаркетів VARUS у форматі «магазин біля дому». У 2014 р. мережа отримала права оренди приміщень, обладнання та товарних залишків російських магазинів «Перекресток» в Україні та протягом декількох місяців здійснила їхній ребрендинг. У 2017 р. придбано супермаркети Villa у Дніпрі та Запоріжжі. У 2020 р. мережа VARUS сягнула 100 магазинів та продовжувала розширюватися.

ТОВ «ОМЕГА» знаходиться в реєстрі великих платників податків. За даними реєстру [12] у 2020 р. компанія з виторгом 12,96 млрд грн та прибутком 116 млн грн посіла 75 місце з 1541 платників, що дозволило посісти 49 місце у рейтингу 100 найбільших приватних компаній України [13]. У 2021 р. компанія збільшила виручку до 13,78 млрд грн, прибуток – до 219,22 млрд грн.

Натомість з 24.02.2022 р., внаслідок російського вторгнення в Україну мережа VARUS скоротилася на 15 % через закриття супермаркетів у Донецькій та Запорізькій областях: зі 116 супермаркетів мережі продовжили роботу лише 98. Разом з тим торговельна площа магазинів VARUS зменшилася найменше з усіх продуктових ритейлерів – на 8,1%. попри зменшення логістичних потужностей: під Броварами компанія втратила холодильний комплекс, а в Дніпрі російська ракета влучила у склад з обладнанням. [14]

Наразі компанія відновила відкриття нових торговельних точок, отже у листопаді 2022 р. Forbes Україна включив VARUS до 30 стійких компаній України (22 місце в загальному рейтингу, 2 місце у ритейлі). [15]

Серед 20 найбільших за виторгом у 2022 р. українських ритейлерів компанія посіла 9 місце, а разом з мережею EVA (контролюються спільними власниками) перевищила показники Metro Cash&Carry (30,3 млрд грн проти 20,2 млрд грн), що еквівалентне 4 місцю у галузевому рейтингу. Попри незначні збитки, компанія у 2022 р. зберегла позитивну динаміку продажів (+6%), на відміну від 12 з 20 лідерів ритейлу, та характеризується близьким до середнього по галузі показником виторгу на працівника (табл. 1.2). Частка компаній, які забезпечили зростання виторгу у найскладніший перший рік війни, у сфері ритейлу становить 40%, що менше за середній показник за 200 найбільших приватних компаній України (48%). Це підтверджує, що торгівля відноситься до галузей, які більше за інші постраждали від наслідків початкової фази повномасштабної збройної агресії.

Таблиця 1.2

Економічні показники ТОП 20 українських ритейлерів у 2022 р.

№	Компанія	Виторг, млрд грн	Зміна за рік, %	Прибуток 2022 р., млрд грн	Штат, тис	Рентабельність продажів, %	Виторг на 1 працівника, млн грн
1	АТБ	148,3	-0,3	+2,52	56,6	+1,7	2,6
2	Fozzy Group	93,2	+3,0	н/д	50,0	н/д	1,9
3	Епіцентр, Нова Лінія	62,7	-1,0	+3,66	40,6	+5,8	1,5
4	Metro Cash & Carry	20,2	-22,0	-0,46	3,0	-2,3	6,7
5	Rozetka.ua	18,4	-13,0	+0,12	5,6	+0,6	3,3
6	Comfy	16,6	-16,0	+0,002	3,8	+0,0	4,4
7	Novus	16,0	-7,0	-2,52	7,1	-15,7	2,3
8	EVA	15,7	-8,0	+0,72	13,5	+4,6	1,2
9	Varus	14,6	+6,0	-0,04	7,0	-0,3	2,1
10	Аврора	14,0	+140,0	+2,29	10,0	+16,3	1,4
11	Retail Group	13,5	+7,0	+0,22	6,0	+1,6	2,3
12	Auchan	10,7	-26,0	-1,26	4,5	-11,8	2,4
13	Таврія В	9,9	+9,0	+0,10	4,5	+1,0	2,2
14	Фокстрот	9,8	-35,0	н/д	2,8	н/д	3,5
15	Eldorado	7,3	-49,0	-0,38	2,0	-5,3	3,7
16	Omega	6,4	-25,0	+0,21	2,5	+3,3	2,5
17	Файно Маркет	5,7	+84,0	+0,43	2,7	+7,5	2,2
18	Рукавичка	5,3	+20,0	+0,02	3,4	+0,3	1,5
19	JYSK	4,8	+37,0	+1,10	0,8	+23,0	5,8
20	Еко Маркет	4,5	-25,0	+0,00	3,0	+0,0	1,5
	Всього	497,6	+1,5	+6,71	207,7	+1,3	2,4

*Складено самостійно на основі [16, 17]

Причинами є втрата частини торговельних точок на тимчасово окупованих територіях, складнощі логістики, наслідки ворожих ударів та блекауту, звуження клієнтської бази через міграцію, скорочення доходів населення тощо. Ще більш помітною стагнація галузі виглядає з даних Держстату про структуру ВВП за виробничим методом. У передвоєнний рік внесок оптової та роздрібної торгівлі у ВВП зріс у фактичних цінах на 26,1% (з 588,4 млрд грн у 2020 р. до 742,1 млрд грн у 2021 р.), тобто на рівні загального зростання національної економіки (29,1% у фактичних цінах, 3,4% у цінах попереднього року). Проте у 2022 р. навіть у фактичних цінах (без врахування інфляційних чинників) показники доданої вартості у торгівлі

скоротилися на 13,5% (до 641,7 млрд грн). Як наслідок, частка оптової та роздрібною торгівлі у ВВП скоротилася на 1,2-1,5% (з 13,6-13,9% у 2020-2021 рр. до 12,4% у 2022 р.) У поквартальному виразі (рис. 1.1) скорочення торговельної активності ще виразніше: типова сезонна тенденція до зростання обсягу продажів протягом року була перервана одразу після вторгнення, отже зменшення частки галузі у ВВП з першого по четвертий квартал 2022 р. сягнула 2% (з 13,8% до 11,8%).

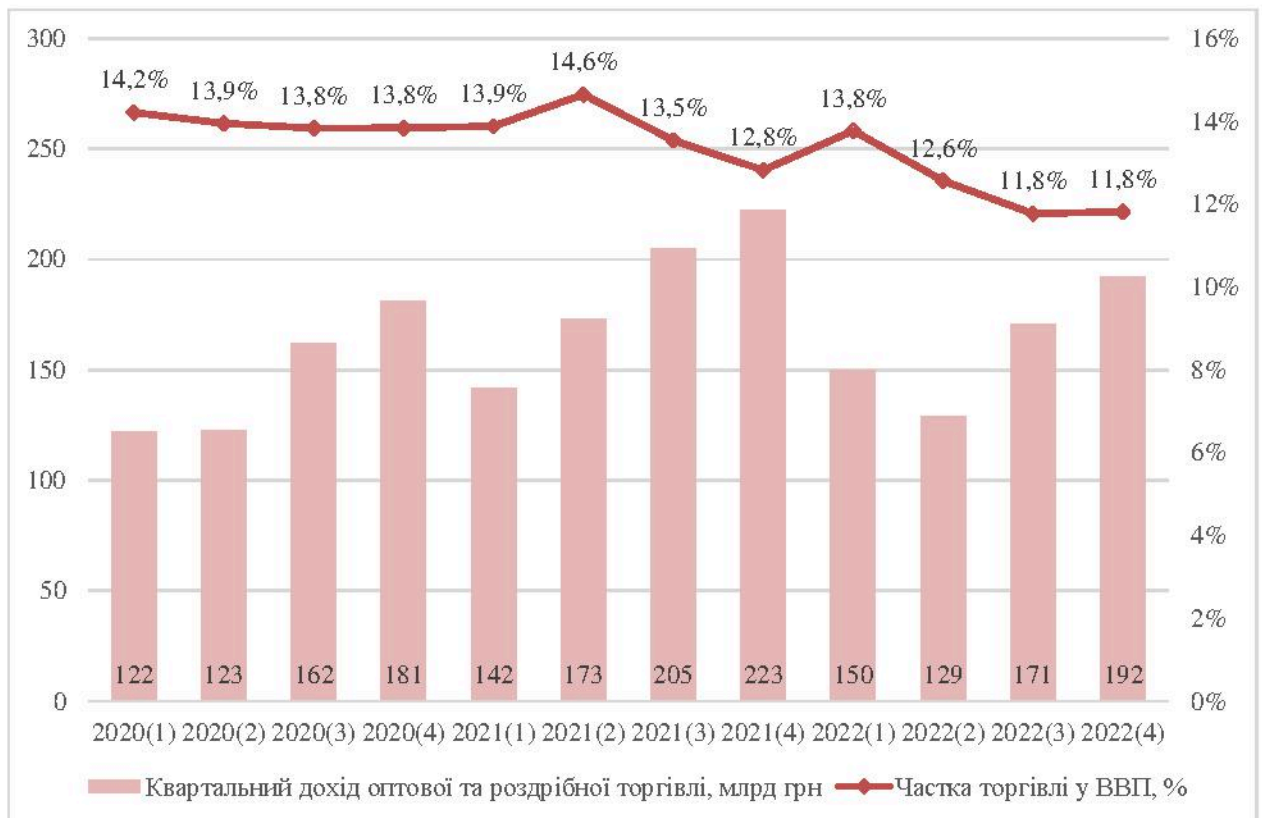

Рис. 1.1. Оптова та роздрібною торгівля у структурі ВВП у 2020-2022 рр.

*Складено самостійно на основі [18]

Під час війни компанії звільнені від оприлюднення фінзвітності, тим не менше, наявні відомості Держстату, свідчать, що фінансовий результат (сальдо) до оподаткування в сфері торгівлі скоротився на 95,51 млрд грн (з 145,86 млрд грн у 2021 р. до 50,35 млрд грн у 2022 р., тобто майже втричі). [19] Втім погіршення показників у інших галузях було не менш істотним: результат промисловості погіршився на 678,36 млрд грн, у АПК – на 152,72

млрд грн, у транспортній та логістичній сфері – на 54,28 млрд грн, у будівництві – на 25,96 млрд грн, по економіці загалом – на 1 073,13 млрд грн.

Компанія активно просуває прогресивні технології для поширення клієнтської бази та спрощення доступу покупців.

У 2019 р. VARUS запустив програму диджиталізації: завдяки платформі Corezoid чеки в магазинах виводяться онлайн, карта лояльності інтегрована у Viber; сервіс доставлення Zakaz.ua розпочав здійснювати доставку продуктів із супермаркетів VARUS у Києві. Оскільки люди віддають перевагу магазинам біля дому, у 2020-2021 рр. VARUS будує супермаркети площею 300–700 кв. м і переформатовує великі магазини, де частину торговельних залів виділено під робочу зону для збирачів онлайн-замовлень, аби скоротити кількість несвоєчасно зібраних пакунків (35% від усіх замовлень).

А у вересні 2022 р. до звичного формату онлайн-продажу (популярного через загальне поширення попиту на дистанційне обслуговування та через складнощі, пов'язані з карантинними обмеженнями, а згодом з воєнними ризиками) додалася можливість розрахунку за покупки на сайті мережі криптовалютою завдяки взаємодії з сервісом Binance [20]. Отже, VARUS став першим криптосупермаркетом у Європі.

Висновки до розділу 1

Ефективне управління торговельним підприємством залежить від цілісності та достовірності наданої інформації. Унікальна система бухгалтерського обліку є необхідною умовою діяльності кожного суб'єкта господарювання. Найважливішим джерелом інформації, який характеризує діяльність і фінансовий стан торговельних підприємств і надає інформацію внутрішнім і зовнішнім користувачам для прийняття фінансових рішень є фінансова звітність. Під час складання фінансової звітності підприємства мають розглянути вплив війни на безперервність діяльності та по можливості

провести аналіз чутливості кількох можливих сценаріїв, щоб дізнатися, чи існує значна невизначеність щодо здатності підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі. Це може вимагати додаткового розкриття інформації у фінансовій звітності.

Аналіз умов функціонування ТОВ «Омега» дозволив засвідчити, що зважаючи на складнощі воєнного стану, в компанії, як і в інших ритейлерів, виникли певні проблеми з оплатою товарів постачальників. Разом з тим, борги, що виникли у перші місяці війни, було реструктуризовано, домовились про графіки та зміну умов оплати (зменшення суми, збільшення терміну відстрочки платежу). [21] Мережа змінила підходи до управління товарними запасами. Якщо раніше VARUS резервував товари на місяць, то тепер сток має покривати двомісячну потребу. Крім цього, компанія збільшила частку локальних продуктів в асортименті.

В умовах війни всі суб'єкти господарювання, навіть ті, які знаходяться не в зонах бойових дій чи тимчасово окупованих територій, працюють в умовах ризику. Щоденна діяльність супроводжується можливістю виникнення надзвичайних подій, непередбачуваних та неочікуваних небезпечних ситуацій. Тому, фінансова звітність має надавати користувачам таку інформацію, яка давала б можливість оцінити наслідки воєнних дій на діяльність суб'єкта господарювання та визначити потенційні ризики співпраці.

Отже, руйнівні наслідки російського вторгнення в Україну охоплюють усі сфери життя, економічні наслідки війни матимуть значний вплив на бухгалтерський облік та звітність торговельних підприємств, оскільки ситуація постійно змінюється, виникатиме потреба у безперервному і регулярному перегляді облікових оцінок, відповідних моделей і методів для відображення поточної, актуальної та правильної інформації в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"

2.1 Організація облікового процесу ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан

Воєнний стан для економіки держави і підприємства в бухгалтерському обліку трактується як діяльність за надзвичайних подій. Визнання останніх суттєво впливає на відображення результатів діяльності та фінансового стану у фінансовій звітності, відокремлення коригуючих та некоригуючих подій після звітного періоду, оцінку безперервності діяльності як фундаментального принципу звітування, а також подання та оприлюднення фінансової звітності. Тож зміни у веденні бухгалтерського обліку торкнулися всіх суб'єктів господарювання.

Головний бухгалтер ТОВ «Омега» забезпечує організацію бухгалтерського обліку (рис.2.1), контролює правильність оформлення бухгалтерських документів, достовірність, повноту відображення інформації в звітності та своєчасність подання її до контролюючих органів та органів статистики. Діяльність головного бухгалтера ТОВ «Омега» згідно Статуту контролює голова.

Облікова політика підприємства сприяє ефективному управлінню підприємством, так як вона формує необхідні інформаційні джерела, сприяє посиленню аналітичних функцій, дає змогу своєчасно реагувати на зміни в стратегії розвитку підприємства та визначає організаційну, методичну та технічну складову обліку. Саме в наказі про облікову політику затверджується позиція підприємства щодо елементів обліку, методів оцінки і процедур організації обліку, щодо яких передбачено законодавством альтернативні варіанти. Розглянемо в таблиці 2.1 складові облікової політики ТОВ «Омега».

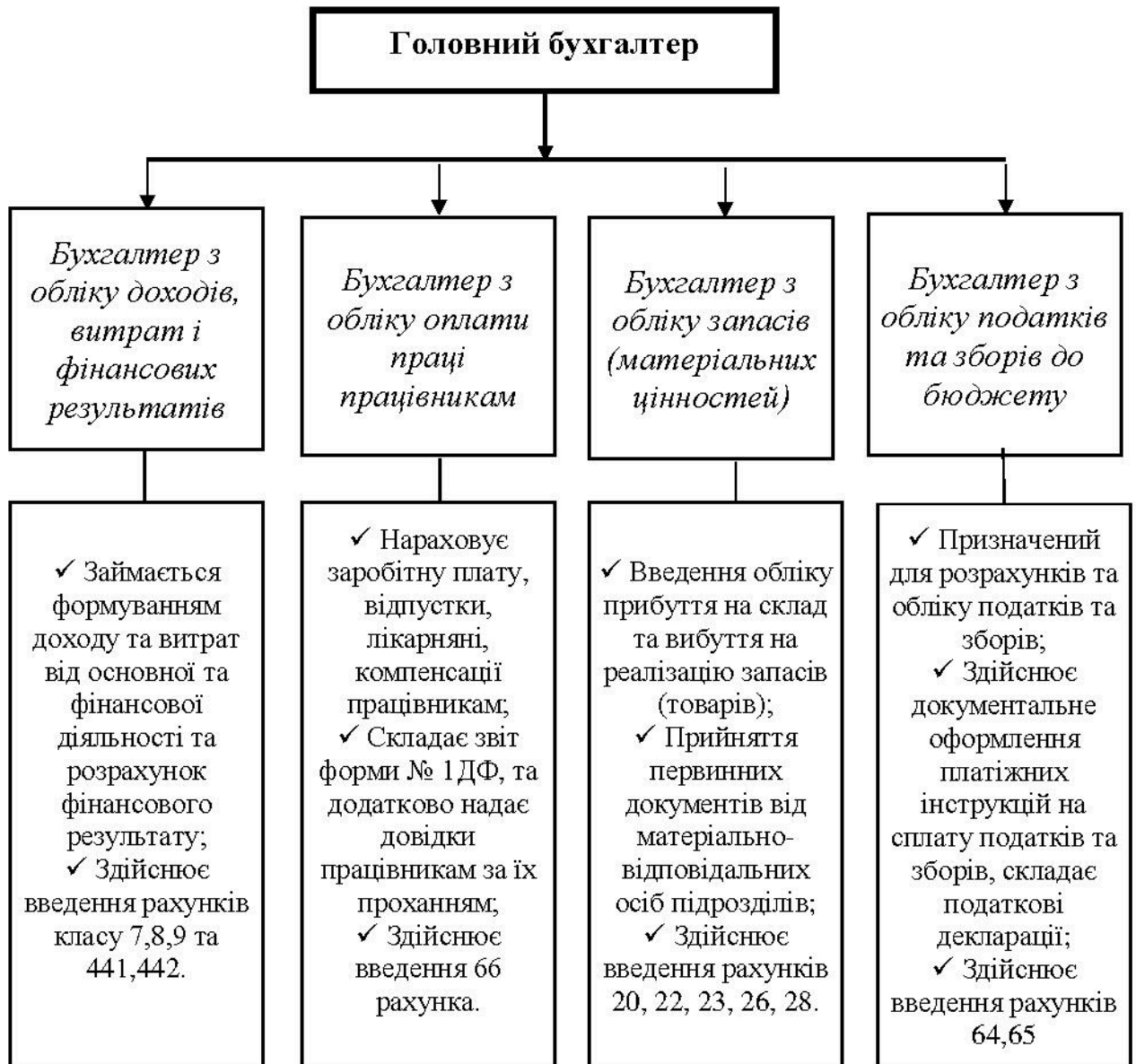

Рис. 2.1. Організаційна структура бухгалтерського апарату
ТОВ «Омега»

В ТОВ «Омега» журнально-ордерна форма ведення бухгалтерського обліку. Суть журнально-ордерної форми бухгалтерського обліку полягає в відображенні господарських операцій в облікових регістрах на підставі первинних документів чи за підсумком за місяць, залежно від змісту і характеру операції. Із журналів ордерів підсумки оборотів з кредиту рахунків переносять до Головної книги. Головна книга служить для узагальнення даних журналів-ордерів, взаємної перевірки правильності записів по рахунках і складання фінансової звітності.

Таблиця 2.1

Складові облікової політики ТОВ «Омега»

№ з/п	Елементи облікової політики	Варіант обліку	Нормативно-правовий акт
1	2	3	4
1	Періодичність складання фінансових звітів	Квартал, півріччя, дев'ять місяців, рік	Закон № 996 «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність»
2	Тривалість операційного циклу	12 місяців	НП(С)БО 2 «Баланс»
3	Термін корисного використання об'єкта основних засобів	Будинки, споруди – 20 років; Транспортні засоби – 10 років; Машини та обладнання – 10 років; Інструменти, прилади, інвентар – 5 років	НП(С)БО 7 «Основні засоби»
4	Методи амортизації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, метод амортизації нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів, які оцінені за первісною вартістю	Прямолінійний	
5	Методи амортизації малоцінних необоротних активів	У першому місяці використання об'єкта в розмірі 50% вартості та решта 50% у місяці його вибуття	
6	Вартість предмету, що відноситься до малоцінних необоротних активів	7000,00грн	
7	Метод оцінки вибуття запасів	За методом собівартості перших за часом надходження запасів, лише паливно-мастильні матеріали за середньозваженою собівартістю	НП(С)БО 9 «Запаси»
8	Періодичність визнання середньозваженої собівартості паливно-мастильних матеріалів	Оцінка за періодичною середньозваженою собівартістю запасів на дату їх вибуття	
9	Одиниця аналітичного обліку запасів	За найменуванням	
10	Застосування рахунків класу вісім «витрати за елементами»	Не застосовувати	Методичні рекомендації № 635
11	База розподілу загальнопромислових витрат	Пропорційно до загальної суми прямих витрат на вирощування в розрізі культур	Методичні рекомендації № 635
12	Періодичність проведення інвентаризації	1 раз на рік, перед складанням річної звітності	Методичні рекомендації № 635
13	Метод обчислення резерву сумнівних боргів	Застосування коефіцієнта сумнівності	Методичні рекомендації № 635

*Складено самостійно на основі [3-14]

Перевірку записів у головній книзі здійснюється підрахунком суми оборотів і сальдо за усіма рахунками суми дебетових і кредитових оборотів, а також сальдо за дебетом і кредитом повинні дорівнювати одна одній. Для формування і подання звітності до контролюючих органів та обміну первинними документами з контрагентами в електронному вигляді в господарстві використовується поширене українське програмне забезпечення «М.Е.Дос».

Фіксація фактів російської агресії і наслідків воєнного характеру ТОВ «Омега» здійснюється за допомогою інвентаризації у формі фото-, відео фіксації та обов'язкового документування і оприлюднення на державних інформаційних ресурсах.

2.2. Документальне оформлення операцій торговельного підприємства

Як у мирний час, так і в умовах війни головна вимога управління до інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності – це її корисність для обґрунтування управлінських рішень. Корисною така інформація буде тоді, коли вона є достовірною та міститиме саме ті відомості, які змістовно задовольняють запит управління.

Товари в роздрібній торгівлі оприбутковують на підставі рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних, податкових накладних. За цими документами приймаються товари і тара матеріально-відповідальними особами. При надходженні товарів від населення за готівковий розрахунок їх оприбуткування здійснюють на підставі Закупівельного акта. Якщо отримано ваговий матеріал, то його оприбуткування здійснюють за чистою вагою (маса-нетто), без урахування ваги тари. При розходженні маси і якості фактично отриманих товарів із супроводжувальними документами складається Акт про встановлення розходжень маси і якості товарно-матеріальних цінностей, що приймаються.

Підприємствами роздрібною торгівлі в основному здійснюється вартісний облік товарів через велику кількість різноманітних товарів та оформленням реалізації товарів касовими чеками. У такому разі на кожну матеріально-відповідальну особу (МВО) в бухгалтерії відкривається особовий рахунок, в якому роблять записи по залишках, надходженню та вибуттю товарів на звітну дату. Записи відображають за продажними цінами. В установлені строки матеріально-відповідальні особи складають товарні звіти і разом із підтверджувальними документами здають до бухгалтерії. Товарні звіти можуть складатися щодня або один раз у 3, 5, 7, 10 днів (залежно від обсягу господарських операцій торговельного підприємства). Товарні звіти складають у двох примірниках: 1-й з додатками здають в бухгалтерію, 2-й залишають у МВО.

Роздрібні підприємства, які здійснюють реалізацію товарів (розрахункові операції) в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо), проводять:

- розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій (РРО) з роздрукуванням відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку Книги обліку розрахункових операцій та Розрахункової книжки;

- на підставі розрахункового документа встановленої форми на повну суму проведеної операції особі, яка отримує або повертає товар (отримує послугу або відмовляється від неї);

- щоденно друкують на реєстраторах розрахункових операцій (за винятком автоматів з продажу товарів (послуг)) фіскальні звітні чеки і зберігають їх у Книгах обліку розрахункових операцій.

Всі первинні документи на ТОВ «Омега» підлягають обов'язковій перевірці обліковими працівниками. Забороняється приймати документи, які суперечать законодавству [20].

Порядок приймання документів відображено на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Порядок приймання первинних документів в ТОВ «Омега»

Перелік первинних документів, на підставі яких відображаються доходи ТОВ «Омега» від операційної та іншої діяльності, наведений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Відображення доходів від реалізації продукції в первинних документах

№ з/п	Вид доходу	Первинний документ
1	2	3
1	Дохід від реалізації	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, Розрахунок (довідка) бухгалтерії
2	Інші операційні доходи	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, договір оренди, Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, Інвентаризаційний опис товарно-матеріальних цінностей, Розрахунок (довідка) бухгалтерії
3	Інші доходи	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, договір оренди, Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, Договори та контракти із постачальниками і фінансово-кредитними установами

З позиції методології міжнародних та національних стандартів функціонування суб'єкта, що звітує, в умовах воєнного стану слід розглядати як діяльність за форс-мажорних обставин. За законодавством України Торгово-промислова палата України засвідчує форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) [22]. Збройна агресія російської федерації проти України стала підставою для запровадження воєнного стану з 05 год. 30 хв. 24 лютого 2022 р. строком на 30 діб, відповідно до Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” [23] з подальшим продовженням термінів. На підставі цього ТПП України підтвердила, що зазначені обставини з 24 лютого 2022 р. до їх офіційного закінчення є “надзвичайними, невідворотними та об'єктивними обставинами для суб'єктів господарської діяльності та/або фізичних осіб по договору, окремим податковим та/чи іншим зобов'язанням/обов'язком, виконання яких настало згідно з умовами договору, контракту, угоди, законодавчих чи інших нормативних актів і виконання відповідно яких стало неможливим у встановлений термін внаслідок настання таких форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили)” [24].

Тож визнання форс-мажорних обставин, тобто надзвичайних подій, справляє безпосередній та суттєвий вплив на систему бухгалтерського обліку та фінансову звітність у частині відображення результатів діяльності й фінансового стану, відокремлення коригуючих та некоригуючих подій після звітного періоду, оцінки безперервності діяльності як фундаментального допущення (принципу) звітування, а також подання та оприлюднення фінансової звітності у поточних умовах.

2.3 Синтетичний та аналітичний облік торгівельного підприємства

Згідно з п. 8 і п.9 П(С)БО 9 «Запаси» придбані товари зараховують на баланс підприємства за первісною вартістю, до якої входять:

- суми, сплачувані згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням товарів, які не відшкодовують підприємству;
- транспортно-заготівельні витрати (витрати на заготівлю запасів, оплату тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи й транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів).

Для обліку товарів, які надійшли на підприємство з метою роздрібного продажу, використовують субрахунок 282 «Товари в торгівлі» (згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів від 30.11.1999 р. № 291, далі - Інструкція № 291).

У разі якщо виробниче підприємство реалізує свою продукцію через власний магазин, то таку продукцію також вважатимуть для нього товарами. Тобто таку продукцію треба перевести до категорії товарів на субрахунок 282.

Якщо готова продукція підприємства не призначена для роздрібного продажу через магазин, що належить підприємству, а реалізується безпосередньо зі складу, то її не переводять до категорії товарів (лишають як готову продукцію) і на рахунку 28 не відображають.

Зважаючи на положення Інструкції № 291 та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, затверджених наказом Міністерства фінансів від 10.01.2007 р. № 2), надходження товару на підприємство роздрібною торгівлю й передання його в торговельний зал для наступної реалізації відображають бухгалтерськими проводками (таблиця 2.3).

Оцінка вибуття товарів ТОВ «Омега» відбувається відповідно до п. 16 П(С)БО 9. Оцінку запасів під час вибуття можуть проводити одним із

методів, зокрема: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості першого за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних витрат; ціни продажу.

Таблиця 2.3

Бухгалтерський облік надходження товарів у магазин

	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримано товари на склад магазину	281	631
2	Нараховано податковий кредит (податкову накладну ще не зареєстровано в ЄРПН)	6441	631
3	Підтверджено податковий кредит	6412	6441
4	Відображено витрати на транспортування товару від постачальника	289	631
5	Нараховано податковий кредит за послугами транспортування (податкову накладну ще не зареєстровано в ЄРПН)	6441	631
6	Підтверджено податковий кредит за послугами транспортування	6412	6441
7	Проведено оплату постачальникові за товар і транспортній організації за транспортування товару	631	311
8	Передано товар зі складу в торговельний зал магазину	282	281
9	Нараховано торговельну націнку для формування продажної вартості товарів	282	285

Зважаючи на значну й змінну номенклатуру товарів, підприємствам роздрібної торгівлі зручніше здійснювати оцінку товарів за цінами продажу - п. 22 П(С)БО 9. Оцінка за цінами продажу ґрунтується на застосуванні середнього проценту торговельної націнки товарів.

У такому разі під час надходження товарів на підприємство в бухобліку відображають і суму торговельної націнки, яку можна формувати у два способи:

1) наказом керівника - розмір торговельної націнки встановлюють у певному (фіксованому) розмірі від ціни придбання товару;

2) зворотним розрахунком - спочатку встановлюють продажну вартість товару, а потім визначають суму торговельної націнки.

Для оцінки товарів за цінами продажу підприємство має визначити:

- середній відсоток торговельної націнки - визначають діленням суми залишку торгових націнок на початок місяця й торгових націнок у продажній вартості отриманих у звітному місяці товарів на суму продажної вартості залишку товарів на початок місяця та продажної вартості одержаних у звітному місяці товарів - $(\text{Сальдо Кт 285} + \text{Оборот Кт 285}) : (\text{Сальдо Дт 282} + \text{Оборот Дт 282}) \times 100 \%$;

- суму торговельної націнки на реалізовані товари - визначають як добуток продажної вартості реалізованих товарів і середнього відсотка торгової націнки;

- собівартість реалізованих товарів - визначають як різницю між продажною вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки на такі товари (п. 22 П(С)БО 9).

Розрахунок середнього відсотка торговельної націнки представлено в таблиці 2.4, де відображено наступну ситуацію: станом на 1 квітня в торговельного підприємства залишки товарів для реалізації становлять: продажна вартість товарів - 75 000 грн, у т.ч. сума торговельної націнки - 15 000 грн. У квітні були оприбутковані товари за продажною вартістю на суму 145 000 грн, у т.ч. торговельна націнка - 45 000 грн. Продажна вартість товарів, реалізованих за квітень, становить 102 000 грн.

Таблиця 2.4

Розрахунок торговельної націнки та собівартості товару

	Показник	Первісна вартість, грн.	Сума торговельної націнки, грн.	Продажна вартість, грн.
1	Залишок на кінець місяця	60000,00	15000,00	75000,00
2	Надходження за місяць	100000,00	45000,00	145000,00
3	Середній відсоток торговельної націнки (%): (15000 + 45000) : (75000 + 145000)	27,27%		
4	Реалізовано товари протягом місяця	74184,60	27815,40	102000,00
5	Залишок товару на кінець місяця: (р. 1 + р. 2 - р. 4)	85815,40	32184,60	118000,00

У разі обліку товарів за продажними цінами на субрахунку 282 відображають продажну вартість товарів, яка складається з первісної вартості товарів і суми торговельної націнки. Зокрема, для обліку торговельної націнки підприємства роздрібною торгівлі використовують субрахунок 285 «Торгова націнка». На цьому субрахунку відображають різницю між покупною та продажною (роздрібною) вартістю товарів. Відповідно до Інструкції № 291 збільшення суми торговельних націнок відображають за кредитом субрахунку 285. Причому у фінзвітності слід відображати згорнуте за всіма субрахунками сальдо рахунка 28, тобто купівельну вартість товарів без суми торговельних націнок.

Дохід від реалізації товарів показуємо за кредитом субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів», за дебетом субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів» (Дт 902 Кт 282) - списання фактичної собівартості товарів (виходячи з ціни придбання).

Щодо списання суми торговельної націнки на реалізовані товари, то це можна відображати у два способи:

- за дебетом субрахунку 285 і кредитом субрахунку 282 або
- методом сторно зворотною кореспонденцією таких рахунків (Дт 282 Кт 285 - сторно).

В таблиці 2.5 наведено бухоблік реалізації товарів у роздріб.

Таблиця 2.5

Бухгалтерський облік реалізації товарів у роздріб

	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Надійшла виручка від реалізації товарів	301	702	102000,00
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ, що виникли під час реалізації товару	702	6412	17000,00
3	Відображено собівартість реалізованих товарів	902	282	74184,60
4	Списано торговельну націнку на реалізовані товари	285	282	27815,40
5	Віднесено суму доходу від реалізації на фінрезультат	702	791	85000,00
6	Віднесено собівартість реалізованих товарів на фінрезультат	791	902	69778,20

Таким чином, воєнний стан для України є нетиповим явищем, тому спроможність системи бухгалтерського обліку торговельного підприємства достовірно відображати фінансово-економічне становище є результатом здатності методології бухгалтерського обліку забезпечити формування необхідної інформації.

2.4 Напрями удосконалення методики та організації обліку діяльності торговельного підприємства

Удосконалення методики та організації обліку діяльності торговельного підприємства може значно полегшити управління, визначення стратегій та прийняття важливих рішень. Напрями для удосконалення методики обліку торговельного підприємства:

- використання сучасних програмних продуктів для автоматизації бухгалтерського та фінансового обліку дозволяє ефективно контролювати фінансові операції, скорочувати час на обробку інформації та запобігати помилкам;
- використання інформаційно-технологічних рішень, таких як системи управління запасами, електронний обмін даними, аналітичні інструменти, може поліпшити ефективність управління товарообігом та ресурсами;
- оптимізація управління запасами дозволяє зменшити ризик надмірного залишку або нестачі товарів, покращуючи ефективність обслуговування клієнтів та знижуючи витрати.

З метою удосконалення обліку ТОВ «Омега», де є відділ Інтернет-торгівлі магазинів, пропонується здійснити зміни у робочому плані рахунків підприємства до рахунку 28 «Товари» відкрити наступні субрахунки: 2821 «Товари вітчизняні»; 2822 «Імпортні товари»; 2823 «Товари зі знижкою»; 2824 «Забраковані товари»; 2825 «Обмін товару по заявці покупця».

Тоді якщо брак виявили вже після оприбуткування товару (до моменту його перепродажу покупцеві), скажімо при надходженні товару зі складу в

торгову точку, підприємство списує оприбуткований товар, який підлягає поверненню постачальнику [19] (табл.2.6).

Таблиця 2.6

Облік приймання товару при виявленні невідповідної якості

	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
<i>За товар вносились передплата</i>			
1	Перераховано передоплату постачальнику за товар	371	311
2	Відображено податковий кредит з ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в Єдиному реєстрі податкової накладних (далі - ЄРПН)	641/ПДВ	644
3	Оприбуткований товар від постачальника	2821	631
4	Відображено ПДВ по оприбуткованому товарі	644	631
5	Відображений залік заборгованості	631	371
6	Відображений бракований товар	023	-
7	Пред'явлена претензія постачальнику в частині до поставки бракованого товару	374	371
8	Допоставлений товар постачальником	2821	374
9	Відображено ПДВ в частині допоставленого товару	644	374
10	Повернено товар постачальнику	-	023
<i>Товар оплачується після отримання</i>			
1	Оприбуткований товар від постачальника	2821	631
2	Відображено податковий кредит по ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
3	Скоригований податковий кредит на підставі розрахунку коригування до податкової накладної	641/ПДВ	631
4	Відображений бракований товар	023	-
5	Допоставлений бракований товар постачальником	2824	631
6	Відображений податковий кредит по ПДВ на підставі податкової накладної, зареєстрованої в ЄРПН	641/ПДВ	631
7	Повернений товар постачальнику	-	023
8	Оплачений товар постачальнику	631	311

Отже, одним із дієвих шляхів збільшення кола потенційних клієнтів, товарообігу, а значить і прибутку ТОВ «Омега» є відкриття нових відділів Інтернет-торгівлі або Інтернет-магазинів. Для вдосконалення бухгалтерського обліку товарів в Інтернет-магазині було запропоновано внести зміни до рахунку 28 «Товари», відкривши нові субрахунки та наведено облік операцій приймання товару при виявленні невідповідної якості з їх використанням.

Пропонується підвищення рівня автоматизації обліку діяльності ТОВ «Омега» як система повторюваних кроків (табл.2.7).

Таблиця 2.7

Покроковий алгоритм автоматизації обліку діяльності

ТОВ «Омега»

Етапи	Зміст етапів		
Крок 1	Аналіз поточної ситуації		
	Зібрати і проаналізувати інформацію про поточний стан управління, включаючи методи обліку, інвентаризаційні процеси, витрати та втрати	Визначити ключові проблеми та вимоги до системи автоматизації	Встановити бюджет та визначити ресурси, доступні для впровадження автоматизації
Крок 2	Вибір програмного забезпечення		
	Вивчити різні програми для управління на ринку та вибрати ту, яка найкраще відповідає потребам підприємства	Переконатися, що обране програмне забезпечення підтримує необхідні функції, такі як прогнозування попиту, відстеження запасів, контроль якості, аналітика тощо	Визначити, чи потрібен спеціальний налаштування або зміни в програмному забезпеченні для відповідності потребам підприємства
Крок 3	Впровадження програмного забезпечення		
	Розробити план впровадження, включаючи графік, залучення персоналу та навчання	Встановити програмне забезпечення, імпортувати існуючі дані про запаси у нову систему	Навчати персонал користуватися новим програмним забезпеченням
Крок 4	Інтеграція з іншими системами		
	Переконатися, що програмне забезпечення для управління запасами інтегрується з системою обліку фінансів	Переконатися, що програмне забезпечення для управління запасами інтегрується системою керування відносинами з клієнтами (CRM)	Забезпечити обмін даними між різними системами для забезпечення однорідності інформації
Крок 5	Моніторинг та аналіз		
	Встановити систему моніторингу та аналізу, яка дозволяє відстежувати оборотність запасів, точність прогнозування, витрати на зберігання та інші ключові показники		Регулярно аналізувати ці показники та вживати заходів для вирішення проблем чи недоліків
Крок 6	Оптимізація та вдосконалення		
	На основі аналізу результатів постійно оптимізувати процеси управління запасами	Впроваджувати вдосконалення та зміни в систему автоматизації відповідно до зміни потреб компанії та ринкових умов	Постійно навчати персонал і підтримувати їх компетентність в галузі управління запасами

*Складено самостійно на основі [23,28]

Алгоритм є загальним керівництвом для впровадження автоматизації обліку запасів на ТОВ «Омега» і може бути адаптований відповідно до конкретних потреб і вимог користувачів. Рух від «Аналізу поточної ситуації» до «Оптимізації і вдосконалення» є повторюваним процесом, бо з часом

можуть змінюватися і внутрішні проблеми, і зовнішні загрози. Відсутність відповіді на їх виникнення або нехтування їх загостренням буде мати негативні наслідки. Навпаки, гнучке реагування, використання сучасних інноваційних інструментів автоматизації обліку запасів (перелік узагальнено в табл.2.8). забезпечить підвищення ефективності всієї діяльності.

Таблиця 2.8

**Запропонований перелік інноваційних технологій та інструментів
автоматизації обліку запасів ТОВ «Омега»**

	Сфери впровадження	Зміст та місце технології/інструменту	Ефект
<i>Технології та інструменти, що вже мають досвід впровадження в інших компаніях</i>			
1	Електронні системи управління запасами (ERP)	SAP, Oracle ERP, Microsoft Dynamics для автоматизації обліку запасів, обліку продажів, фінансового обліку та інших операційних процесів	Надають можливість інтегрувати дані з усіх аспектів бізнесу, спрощуючи прийняття рішень
2	Системи для прогнозування попиту	Demand Forecasting Software для точного прогнозування попиту на товари	Допомагає зменшити надлишкові запаси та уникнути дефіциту.
3	RFID (Radio-Frequency Identification)	RFID-технологія використовується для автоматичного відстеження запасів	Кожен товар має RFID-мітку, яка може бути зчитана автоматично, що спрощує інвентаризацію та допомагає уникнути помилок
4	Інтернет речей (IoT)	IoT-рішення дозволяють віддалено моніторити стан запасів	Сенсори із зв'язком до Інтернету встановлюються на полицях або контейнерах з товарами і надсилають дані в реальному часі
5	Аналітика даних	Tableau, Power BI, DataRobot для аналізу даних та прийняття стратегічних рішень	Великі дані та аналітика даних допомагають компаніям розуміти патерни продажів та попиту на товари
<i>Технології та інструменти, що можуть бути впроваджені в найближчий час</i>			
1	Штучний інтелект (ШІ) та машинне навчання	Дозволять створювати більш точні та складні моделі прогнозування попиту, які враховують різні фактори (кліматичні зміни, соціальні тенденції та сезонні коливання)	Можуть автоматично аналізувати динаміку ринку та зміни у споживчому попиті для оптимізації управління запасами
2	Розширена реальність (AR) та віртуальна реальність (VR)	AR та VR можуть використовуватися для підвищення ефективності інвентаризації та відстеження запасів	Робочий персонал може використовувати AR-або VR-окуляри для швидкого локалізування та ідентифікації товарів на складі
3	Блокчейн	Технологія блокчейн може використовуватися для створення надійних та невід'ємних записів про обіг та історію товарів в ланцюжку постачання	Допоможе впроваджувати системи децентралізованого обліку запасів та відстеження продуктів в режимі реального часу
5	Роботизовані системи	Роботи та автономні транспортні засоби можуть використовуватися для автоматичного переміщення товарів на складах та в магазинах	Роботи можуть виявляти та виправляти невідповідності між обліком та реальними запасами

Отже, ІТ-інструменти допомагають торгівельним компаніям автоматизувати і оптимізувати облік запасів, покращити ефективність, та зменшити ризики помилок у управлінні запасами. Але вже сьогодні слід готуватись до наступних кроків в автоматизації обліку запасів торгівельних підприємств. Технології, які можуть розширити інструменти автоматизації обліку запасів у майбутньому представлені в другій половині табл.2.8. Всі ці технології сприятимуть покращенню точності, швидкості та надійності систем обліку запасів для торгівельних підприємств у майбутньому. Вони спрямовані на зниження витрат та ризиків, що пов'язані з управлінням запасами.

При аналізі поточної ситуації про незадовільний стан управління та автоматизації запасів можуть свідчити наступні індикатори:

- великі обсяги нерухомих запасів і низька оборотність запасів, тобто довгий період часу, протягом якого товари знаходяться на складі, може свідчити про проблеми в управлінні запасами, зайвих витрат на зберігання і втрат прибутку;

- низька точність прогнозування попиту, що підвищує невизначеність та ризики майбутньої діяльності;

- значна кількість неякісних або застарілих товарів, товарів з закінченим терміном придатності, що може бути наслідком неефективного контролю якості або відстеження запасів;

- часті затримки в поставках можуть призводити до нестачі товарів або збільшення запасів для компенсації, що може вказувати на проблеми у ланцюжку постачання або неспроможність системи автоматизації вчасно реагувати на зміни;

- збільшення витрат на зберігання, їх доля стає непропорційно високою до вартості запасів;

- часті втрати через крадіжки або пошкодження, що може бути наслідком недостатньої безпеки на складах або некоректної системи відстеження товарів.

Висновки до розділу 2

Збройна агресія російської федерації справляє руйнівний вплив на економіку нашої країни та її фінансову систему. Протидіяти цьому, а також створювати умови для відновлення втраченого, просуватися вперед шляхом реалізації розпочатих ще в мирні часи реформ можна, лише спираючись на сучасну інформаційну основу управління – бухгалтерський облік і фінансову звітність.

Воєнний стан для України є нетиповим явищем, тому спроможність національної системи бухгалтерського обліку достовірно відображати фінансово-економічне становище підприємства в таких умовах є результатом здатності методології бухгалтерського обліку забезпечити формування необхідної інформації, потреба в котрій наразі виникає.

Таким чином, нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні створює всі необхідні умови для достовірного відображення фінансово-економічного стану підприємства в умовах збройної агресії російської федерації. Застосування відповідних норм стандартів забезпечує врахування як особливих обставин, так і наслідків воєнних дій та подій через відображення певних операцій, визнання й оцінку елементів фінансової звітності, а також розкриття інформації.

В залежності від конкретних вимог торговельного підприємства та його специфічності можуть бути вдосконалені бізнес-процеси торговельного підприємства, їх облік для забезпечення ефективного управління. Гнучкі та ефективні бізнес-процеси сприяють створенню інноваційних рішень та новаторському підходу до бізнесу, що може призвести до впровадження нових продуктів або послуг. Крім того, ефективні бізнес-процеси допомагають управляти ризиками більш ефективно, забезпечуючи більший контроль над різними аспектами діяльності, що особливо важливо в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ 3 МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "ОМЕГА"

3.1 Загальна характеристика системи контролю ТОВ «ОМЕГА»

В ТОВ «Омега» має місце, як внутрішній контроль, який реалізується співробітниками підприємства, так і зовнішній контроль, який здійснюють контролюючі органи та незалежні аудитори. На рис. 3.1 визначено основні цілі, які керівництво підприємства висуває на створення системи внутрішнього контролю.

Рис. 3.1. Цілі створення системи внутрішнього контролю на ТОВ «Омега»

Виходячи з цілей, які ставиться підприємством на рис. 3.1, система внутрішнього контролю на ТОВ «Стемаліт» розподіляється на попередній, поточний та наступний внутрішній контроль за фактичним станом підприємства, яке пов'язано з метою досягнення доброчесності операцій, у діях штатних працівників підприємства, а особливо осіб, які мають

матеріальну відповідальність за майном (активами) окремих підрозділів. Характерні особливості та відмінності у здійсненні внутрішнього та зовнішнього контролю узагальнені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Характеристика зовнішнього і внутрішнього контролю ТОВ «Омега»

№ з/п	Назва пункту	Зовнішній контроль	Внутрішній контроль
1	Мета	Виявлення відхилень від прийнятих норм і стандартів, порушень принципів законності, з метою вжиття заходів на ранній стадії, а в окремих випадках і притягнення винних до відповідальності, запобігання подібних порушень у майбутньому	Оцінка подій і фактів господарської діяльності підприємства щодо економічної ефективності та законності її здійснення та забезпечення достовірності даних в процесі господарської діяльності
2	Завдання	1) виявлення на підприємствах порушень принципів законності; 2) встановлення причин порушень, виявлення винуватців і забезпечення відшкодування ними заподіяних збитків і понесення відповідальності; 3) розробка та вживання заходів щодо запобігання встановленим порушенням у майбутньому	1) забезпечення законності, доцільності здійснення господарських операцій та виконання управлінських рішень; 2) відслідкування достовірності, повноти та своєчасності відображення інформації в обліку; 3) виявлення відхилень у процесі господарської діяльності від передбачених норм, нормативів, стандартів, правил, планів, договірних зобов'язань тощо; 4) упередження з ривів, простоїв у роботі структурних підрозділів; 5) персоніфікована оцінка кінцевих результатів працівника, трудового колективу, оцінка дисципліни праці; 6) вжиття коригуючих заходів і встановлення результатів управлінських впливів
3	Здійснюється	Зовнішніми органами управління та нагляду (Державна податкова служба України, Управління соціального захисту населення, Пенсійний фонд України)	Співробітниками підприємства, створюється спеціальна комісія до складу якої входять: керівник, бухгалтер, касир та менеджер, проміжний контроль по всіх підрозділах здійснюється їх керівниками.
4	Характер	Ретроспективний, епізодичний	Постійний
5	Джерела	Обмежене використання внутрішньої документації підприємства, яка стосується виключно специфіки перевірки	Необмежене використання внутрішньої інформації підприємства
6	Регулювання	Закони, нормативні документи, інструкції	Наказ про облікову політику підприємства
7	Споживачі	Органи влади (законодавчої і виконавчої)	Керівництво підприємства

*Складено самостійно на основі [30, 31, 32]

Отже, дані таблиці 3.1 підтверджують, що зовнішній і внутрішній контроль не суперечать, а доповнюють один одного. Внутрішній контроль – це перевірка діяльності підприємства і надання рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень, а зовнішній контроль націлений на виявлення відхилень від прийнятих норм і стандартів, порушень принципів законності. В таблиці 3.2 представлено аналіз загальноукраїнських проблем на заваді відновлення економіки України, де пункти 3, 5, 6 напряму пов’язані зі здійсненням зовнішнього фінансового контролю.

Таблиця 3.2

Аналіз загальноукраїнських проблем на заваді відновлення економіки України

1. Відсутність достатньої кількості платоспроможних клієнтів	46,9%
2. Непрогнозованість розвитку ситуації в Україні та на внутрішньому ринку	46,9%
3. Непередбачувані дії держави, що можуть погіршити стан бізнесу	42,8%
4. Відсутність достатнього капіталу	37,5%
5. Перешкоди з боку регуляторних та/чи фіскальних органів	32,0%
6. Високі податки та збори	25,1%
7. Недоступність кредитних коштів, у тому числі - програми 5-7-9 й т.ін.	24,0%

Найбільше заважає бізнесу у відновленні нестача фінансових ресурсів у країні, а саме – неплатоспроможність клієнтів (46,9%), недоступність кредитних коштів і власного капіталу тощо.

44,1% підприємств стикнулися з проблемою блокування податкових накладних. Цей показник знизився у порівнянні з показниками у квітні (47,7%), але продовжує суттєво переважати інші проблеми. 65,4% підприємств зіткнулися з перешкодами з боку державних органів.

Таким чином, для ТОВ «Омега» актуальним є налаштування ефективної системи внутрішнього контролю діяльності в умовах воєнного стану для гнучкого реагування на внутрішні проблеми та підвищені ризики, пов’язані з війною.

3.2 Організація і методика контролю торговельного підприємства

Пропонується розробити програму внутрішнього контролю діяльності ТОВ «Омега» (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Програма внутрішнього контролю діяльності ТОВ «Омега»

№ з/п	Перелік аудиторських процедур	Назва робочих документів	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Правовий аналіз установчих документів	Статут, Наказ про облікову політику підприємства			
2	Оцінка наявної системи обліку	Наказ про облікову політику підприємства			
3	Оцінка наявної системи внутрішнього контролю	Статут, Наказ про облікову політику підприємства			
3	Огляд висновків попередніх ревізій та аудиторських перевірок	Висновок аудитора, Акти ревізій та перевірок			
4	Перевірка правильності виведення результатів проведених інвентаризацій	Інвентаризаційний опис, Акти інвентаризації, звіряльна відомість			
5	Перевірка правильності визначення активів, їх класифікації та оцінки	Статут, Наказ про облікову політику підприємства			
6	Перевірка наявності договорів про повну матеріальну відповідальність	Договори про повну матеріальну відповідальність			
7	Зустрічна перевірка даних документації з обліку активів	Первинна і вторинна документація з обліку біологічних активів			
8	Перевірка відповідності прибуткових та видаткових накладних записам в журналі реєстрації	Прибуткові та видаткові накладні, Журнали реєстрації.			
9	Перевірка формування первісної вартості активів при надходженні	Договір купівлі-продажу, видаткові накладні, Акт на списання.			
10	Перевірка правильності визначення справедливої вартості активів	Акт визначення справедливої вартості біологічних активів.			
11	Перевірка своєчасності і повноти оприбуткування активів;	Первинна і вторинна документація з обліку активів			
12	Проведення контрольних замірів робіт і вибіркового та суцільного спостережень	-			
13	Складання аудиторського висновку	Робочі документи			

*Складено самостійно на основі [33, 37, 38, 39,40]

За допомогою програми аудитор оцінює розмір ризиків не виявлення суттєвих помилок у звітності, який існує під час проведення аудиторських тестів і належних процедур. Результати аудиторської перевірки аудитор заносить до робочих документів. Приклади робочих документів для внутрішнього контролю ТОВ «Омега» наведено в таблицях 3.4 – 3.5.

Таблиця 3.4

Вибірка своєчасності оприбуткування активів

№ з/п	Дані первинного обліку			Відображено в обліку			Відхилення	Примітки
	№, дата	назва	сума	дата	регістр обліку	сума		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

[Складено за 33]

Таблиця 3.5

Вибірка своєчасності погашення заборгованості

№ з/п	Дані первинного обліку			Відображено в обліку			Відхилення	Примітки
	№, дата	назва	сума	дата	регістр обліку	сума		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

[Складено за 33]

Аудиторські процедури для перевірки ефективності автоматизації обліку запасів на торгівельному підприємстві включають в себе контрольні дії спрямовані на те, щоб переконатися в тому, що система обліку запасів працює належним чином і відповідає нормативам і вимогам (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Додаткові заходи контролю та відповідні їм джерела інформації

	Заходи контролю	Джерела інформації
1	Оцінка дії внутрішнього контролю: - перевірка ефективності внутрішнього контролю, пов'язаного з обліком запасів, включаючи процедури авторизації, відокремлення обов'язків, відстеження запасів та перевірку документів; - оцінка системи безпеки даних і доступу до інформації про запаси.	Внутрішній регламент та політики компанії. Документи з адміністрування безпеки та контролю доступу. Звіти про інциденти/відхилення/ порушення безпеки та аудит безпеки.
2	Перевірка точності обліку запасів: - порівняння фізичних запасів з даними обліку; - перевірка відповідності кількості та вартості запасів у фактичних операціях з обліком.	Фізичний огляд запасів на складі. Документи про приймання та списання запасів. Системи відстеження товарів (RFID, штрих-коди тощо).

Продовження табл. 3.6

3	Перевірка системи прогнозування попиту: - оцінка точності та ефективності системи прогнозування попиту на товари; - порівняння прогнозів з фактичними обсягами продажів.	Історичні дані про продажі і попит на певні товари. Звіти про продажі та прогнози, зроблені системою прогнозування. Дані про зміни в ринкових умовах та акції конкурентів.
4	Аналіз витрат на зберігання: - оцінка витрат на зберігання запасів, включаючи оренду складів, страхові внески та операційні витрати; - перевірка ефективності управління цими витратами.	Системи обліку та звітності щодо зберігання запасів. Дані про витрати на зберігання запасів. Звіти про виконання ключових показників зберігання.
5	Перевірка ланцюжка постачання: - аналіз швидкості та ефективності поставок товарів від постачальників; - перевірка документації, яка підтверджує дотримання договорів з постачальниками.	Системи обліку та звітності щодо процесу постачання. Дані про витрати на операції з постачання запасів. Звіти про виконання ключових показників постачання.
6	Оцінка системи контролю якості та термінів придатності: - перевірка наявності та дієвості системи контролю якості товарів на складі; - перевірка відповідності даних про терміни придатності фактичним даним на товарах.	Документація з контролю якості товарів. Звіти про якість товарів та акти про приймання-передачу. Внутрішні процедури та стандарти якості.
7	Перевірка втрат через крадіжки та зіпсування: - перевірка системи відеоспостереження та заходів безпеки на складі; - оцінка втрат через крадіжки та пошкодження товарів та вживання заходів для їхнього запобігання.	Звіти про втрати запасів (крадіжки, пошкодження тощо). Системи відеоспостереження і обліку доступу. Звіти про аудит системи безпеки та контролю.
8	Аналіз ризиків та рекомендацій: - виявлення можливих ризиків управління запасами та надання рекомендацій щодо їх зниження.	Внутрішні процедури та інструкції щодо управління запасами. Документи, що регулюють облік запасів та вартість запасів. Звіти про аудит та перевірку процедур.

Узагальнені результати перевірки діяльності ТОВ «Омега» має відобразитися в звіті, де робиться висновок щодо достовірності відображення інформації про наявність і використання, відображення активів, капіталу та зобов'язань у фінансовій, податковій та статистичній звітності підприємства.

3.3 Напрями вдосконалення контролю ТОВ «ОМЕГА»

Для ТОВ «Омега» пропонується розраховувати та відстежувати в динаміці інтегральний показник «Ефективність автоматизації обліку запасів» (табл. 3.7), де зміст кожної складової доповнено алгоритмом розрахунку кожної складової показника.

**Розрахунок інтегрального показника
«Ефективність автоматизації обліку запасів»**

	Показники	Зміст показника	Алгоритм розрахунку	Приклад
A_1	Точність прогнозування попиту	Визначається наскільки точно система автоматизації прогнозує майбутній попит на товари	A_1 можна визначити за допомогою показника середньоквадратичної помилки, середньої абсолютної помилки або коефіцієнту кореляції між прогнозованим та фактичним попитом	Порівнюються прогнози з реальними даними: минулому році середньоквадратична помилка прогнозів становила 5%, що вказує на досить високу точність. $A_1 = 0.95$
A_2	Мінімізація витрат на зберігання	Враховує наскільки система допомагає знизити витрати на зберігання запасів, уникати перевищених запасів	A_2 розраховується, обчислюючи витрати на зберігання запасів: витрати на оренду приміщень, страхові внески, втрати через застій, операційні витрати тощо. Для розрахунку A_2 можна використовувати формулу: $A_2 = \text{Середній річний обсяг запасів} \times \text{Середньорічна витрата на одиницю запасу}$	Середній річний обсяг запасів становить 2 млн. грн, середньорічні витрати на одиницю запасу складають 20% (витрати на зберігання за останній рік - 400 тис.грн., попередній рік - 335 тис.грн.; зростання 120%) $A_2 = 1.2$
A_3	Ефективність ланцюжка постачання	Оцінює наскільки система сприяє оптимізації ланцюжка постачання, зменшенню затримок та підвищенню реакції на зміни в попиті	A_3 можна оцінити, враховуючи час замовлення, час доставки, якість постачальників, рівень сервісу тощо. Можна використовувати показники: середній термін доставки, середній час обробки замовлення, відсоток завчасних поставок тощо.	Середній час доставки товарів від постачальників складає 7 днів, а середній час обробки замовлення - 2 дні. Це свідчить про високу ефективність ланцюжка постачання. $A_3 = 1.1$
A_4	Відстеження якості та термінів придатності	Визначає наскільки система допомагає відстежувати та керувати якістю та термінами придатності товарів	A_4 можна оцінити, враховуючи кількість виявлених неякісних товарів або товарів з закінченим терміном придатності в системі обліку запасів.	У минулому році компанія виявила лише 2% товарів з низькою якістю, а втрати через прострочення терміну придатності були незначними. $A_4 = 0.98$
A_5	Мінімізація втрат через крадіжки та зіпсування	Оцінює наскільки система сприяє попередженню втрат товарів через крадіжки та пошкодження	A_5 можна визначити вартісними показниками втрат від крадіжок або пошкоджень товарів і порівнюючи її зі значенням запасів.	За останній рік втрати через крадіжки та пошкодження склали менше 0,5% від обсягу запасів завдяки системі відеоспостереження та безпековим заходам. $A_5 = 0.995$
$A = \sqrt[5]{0.95 \cdot 1.2 \cdot 1.1 \cdot 0.98 \cdot 0.995} \approx 1.04$				

*Джерело: сформовано самостійно

Інтегральний показник сформовано на основі п'яти складових факторів, які відображають різні аспекти ефективності автоматизації обліку запасів та визначається за формулою середнього геометричного з 5 наступних складових:

$$A = (\prod_{i=1}^5 A_i)^{\frac{1}{5}} = \sqrt[5]{A_1 \cdot A_2 \cdot A_3 \cdot A_4 \cdot A_5},$$

де:

A1 - точність прогнозування попиту,

A2 - мінімізація витрат на зберігання,

A3 - ефективність ланцюжка постачання,

A4 - відстеження якості та термінів придатності,

A5 - мінімізація втрат через крадіжки та зіпсування.

Таким чином, цей інтегральний показник дозволяє зібрати різні аспекти ефективності автоматизації обліку запасів у єдину метрику, яка враховує важливість кожного складового фактора.

Отже, можна використовувати різні методи та показники в залежності від доступної інформації та конкретних вимог, деталізувати або узагальнювати в залежності від інформаційних запитів. Розрахований приклад інтегрального показника ефективності автоматизації обліку запасів становить приблизно 1.04, що вказує на високу ефективність системи обліку запасів. Більш інформативним може бути порівняння інтегрального показника в динаміці або для співставлення по різних підрозділах. Крім того, моніторинг кількісних показників доцільно інтегрувати з заходами внутрішнього контролю.

Аналіз ключових показників ефективності (оборотність запасів, відносні витрати на зберігання, співставлення показників ефективності) проводиться аудитором на основі інформації фінансової звітності компанії, журналів обліку запасів та обсягів продажів, даних про постачальників і клієнтів.

В свою чергу необхідна перевірка системи звітності (перевірка точності та вчасності управлінських звітів про запаси та вартість запасів, перевірка показників фінансової звітності в частині запасів), яка базується на інформації з документів про вхід і вихід товарів зі складу, звітів про вартість запасів на підприємстві.

Слід зауважити, що крім безсумнівних позитивних результатів впровадження ІТ-технологічних рішень, слід передбачувати та аналізувати ризики від цього процесу. Невдалий вибір чи некоректне використання сучасних інструментів автоматизації обліку запасів може призвести до різних проблем для торгівельних підприємств, серед яких і помилки при встановленні або налаштуванні системи управління запасами (ERP):

- помилки при встановленні або налаштуванні системи управління запасами можуть призвести до некоректного обліку запасів, а неправильна конфігурація може вивести товари з обліку або збільшити їх кількість шляхом невірного внесення даних;

- недостатній моніторинг якості даних може призводити до накопичення помилкових або застарілих даних про запаси (товари, які вже були продані або видалені, можуть залишитися в системі);

- відсутність навчання персоналу, невиконання вимог вдосконалення існуючих та набуття нових навичок буде призводити до помилок у використанні системи, що може призвести до неточного обліку запасів;

- недостатня кібербезпека, потенційні вразливості перед кібератаками, неналежний захист даних може призвести до втрати інформації про запаси, до їх крадіжки;

- надмірне покладання на автоматизацію, відчуження від реальних процесів та втрати здатності аналізувати та реагувати на нестандартні ситуації буде загрожувати нечутливістю до несподіваних змін в попиті або проблемами з якістю товарів.

В таблиці 3.8. узагальнено заходи щодо покращення діяльності ТОВ «Омега» під час воєнного стану та на перспективу.

Заходи щодо покращення діяльності ТОВ «Омега», його обліку та контролю під час воєнного стану та на перспективу

	Заходи	Ефект
1	Зміни у робочому плані рахунків підприємства – нові субрахунки до рахунку 28 «Товари»	Запропоновано кореспонденції рахунків, якщо брак виявили вже після оприбуткування товару (до моменту його перепродажу покупцеві або після цього)
2	Покроковий алгоритм автоматизації обліку діяльності ТОВ «Омега»	Загальне керівництво для автоматизації діяльності ТОВ «Омега», може бути адаптовано відповідно до конкретних потреб і вимог користувачів
3	Запропонований перелік інноваційних технологій та інструментів автоматизації обліку діяльності ТОВ «Омега»	Можливість оптимізувати облік, покращити ефективність та зменшити ризики помилок в управлінні. Встановлення перспектив та наступних кроків в автоматизації діяльності ТОВ «Омега»
4	Відстеження індикаторів, що свідчать про незадовільний стан управління та автоматизації діяльності ТОВ «Омега»	Підвищення чутливості та швидкості реагування на виникнення проблем, забезпечення надійності систем обліку у майбутньому, зниження витрат та ризиків діяльності
5	Додаткові заходи внутрішнього контролю діяльності ТОВ «Омега» та встановлення відповідних їм джерел інформації	Підвищення якості внутрішнього контролю для забезпечення ефективного управління в умовах підвищених ризиків функціонування у воєнний стан
6	Розраховувати та відстежувати в динаміці інтегральний показник «Ефективність автоматизації обліку запасів»	Можливість зібрати різні аспекти ефективності автоматизації обліку запасів у єдину метрику, яка враховує важливість кожного складового фактора
7	Ідентифікація ризиків впровадження ІТ-технологічних рішень	Запобігання виникненню помилок при встановленні або налаштуванні системи управління запасами

Джерело: сформовано самостійно

Таким чином, автоматизація обліку запасів має потенціал для полегшення діяльності торговельних підприємств, але вимагає ретельного покрокового планування, навчання персоналу та систематичного моніторингу, щоб уникнути невдалих наслідків, постійного вдосконалення для реагування на проблеми та появу нових дієвих інструментів та технологій. Для цього треба на постійній основі оцінювати загальну ефективність цих процесів (інтегральний показник) та окремих його складових.

Висновки до розділу 3

Нові ІТ-інструменти мають вирішувати існуючі прогалини, проблеми в операціях із запасами ТОВ «Омега», їх обліку та його автоматизації, а ризики від їх впровадження не мають нівелювати позитивні результати. Таким чином, автоматизація обліку запасів має бути невідпинним динамічним процесом постійного руху до самовдосконалення, з врахуванням появи ІТ-інновацій та викликів і проблем у діяльності. Нові можливості з'являються при появі та впровадженні інноваційних технологій та інструментів, а нехтування ними може призвести не тільки до технологічного відставання, але й до фінансових втрат.

Кожен суб'єкт господарювання має розробляти та реалізовувати свій алгоритм автоматизації обліку запасів із врахуванням особливостей та проблем бізнес-діяльності, необхідності зміни компетентностей персоналу, налаштування зворотнього зв'язку через постійний моніторинг кількісних показників та внутрішній аудит цієї сфери. Підвищення чутливості до зовнішніх викликів та виявлених внутрішніх прогалин та проблем має спонукати до вдосконалення автоматизації обліку запасів та зменшувати опір персоналу.

Подальші вдосконалення діяльності мають поєднувати невідпинну діджиталізацію з підвищенням якості, ефективності та безпеки операцій із запасами, їх обліку та управління. Чутливе реагування на внутрішні проблеми та нівелювання можливих перспективних загроз має від концепції перетворюватись на конкретні системні покрокові дії, особливо в складних реаліях української економіки, яка після нищівної пандемії тепер потерпає від військової агресії. Отже, поглиблення інтеграції сфер управління проектами, обліку та аналізу з впровадженням актуальних ІТ-інструментів вбачається перспективним для ефективного управління через якісну автоматизацію операцій із запасами та їх обліку.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку і контролю діяльності ТОВ «Омега» в умовах воєнного стану дозволило дійти наступних висновків:

1. Визначено особливості здійснення діяльності базового підприємства під час воєнного стану. Хоча під час війни компанії звільнені від оприлюднення фінзвітності, тим не менше, наявні відомості Держстату, свідчать, що фінансовий результат (сальдо) до оподаткування в сфері торгівлі скоротився на 95,51 млрд грн (з 145,86 млрд грн у 2021 р. до 50,35 млрд грн у 2022 р., тобто майже втричі). Втім погіршення показників у інших галузях було не менш істотним: результат промисловості погіршився на 678,36 млрд грн, у АПК – на 152,72 млрд грн, у транспортній та логістичній сфері – на 54,28 млрд грн, у будівництві – на 25,96 млрд грн, а по економіці загалом – на 1 073,13 млрд грн.

2. Окреслено перспективи подальшого функціонування та розвитку ТОВ «Омега». Зокрема, навіть під час активних воєнних дій в Україні ТОВ «Омега» активно просуває прогресивні технології для поширення клієнтської бази та спрощення доступу покупців. Так, у 2019 р. VARUS запустив програму диджиталізації: завдяки платформі Corezoid чеки в магазинах виводяться онлайн, карта лояльності інтегрована у Viber, сервіс доставлення Zakaz.ua розпочав здійснювати доставку продуктів із супермаркетів VARUS у Києві. Оскільки люди віддають перевагу магазинам біля дому, у 2020-2021 рр. VARUS будує супермаркети площею 300–700 кв. м і переформатовує великі магазини, де частину торговельних залів виділено під робочу зону для збирачів онлайн-замовлень, аби скоротити кількість несвоєчасно зібраних пакунків (35% від усіх замовлень).

3. Розглянуто економічні, організаційні, нормативні умови діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану. З'ясовано, що початок бойових дій зумовив появу низки проблем, які потребували вирішення саме

за допомогою інструментарію бухгалтерського обліку, а саме: інвентаризація та оцінка майна, що знаходиться на окупованій території; документальне оформлення списання втраченого та пошкодженого внаслідок бойових дій майна; визначення втрат від таких подій; організація обліку майна підприємств, розташованих на окупованій території, тощо.

Узагальнено наукове обґрунтування шляхів розв'язання проблематики бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій.

4. Визначено особливості організації облікового процесу ТОВ «ОМЕГА» у воєнний стан. З'ясовано, що воєнний стан для економіки держави і підприємства в бухгалтерському обліку трактується як діяльність за надзвичайних подій. Визнання останніх суттєво впливає на відображення результатів діяльності та фінансового стану у фінансовій звітності, відокремлення коригуючих та некоригуючих подій після звітного періоду, оцінку безперервності діяльності як фундаментального принципу звітування, а також подання та оприлюднення фінансової звітності. Фіксація фактів російської агресії і наслідків воєнного характеру ТОВ «Омега» здійснюється за допомогою інвентаризації у формі фото-, відео фіксації та обов'язкового документування і оприлюднення на державних інформаційних ресурсах

5. Розглянуто документальне оформлення операцій торговельного підприємства та його синтетичний і аналітичний облік. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні створює всі необхідні умови для достовірного відображення фінансово-економічного стану підприємства в умовах збройної агресії російської федерації. Застосування відповідних норм стандартів забезпечує врахування як особливих обставин, так і наслідків воєнних дій та подій через відображення певних операцій, визнання й оцінку елементів фінансової звітності, а також розкриття інформації.

6. Запропоновані заходи щодо вдосконалення обліку і контролю ТОВ «ОМЕГА» забезпечать:

- використання кореспонденції рахунків, якщо брак виявили вже після оприбуткування товару (до моменту його перепродажу покупцеві або після цього);

- ефективне керівництво для автоматизації діяльності ТОВ «Омега», яке може бути адаптовано відповідно до конкретних потреб і вимог користувачів;

- можливість оптимізувати облік, покращити ефективність та зменшити ризики помилок в управлінні;

- підвищення чутливості та швидкості реагування на виникнення проблем, забезпечення надійності систем обліку у майбутньому, зниження витрат та ризиків діяльності;

- підвищення якості внутрішнього контролю для забезпечення ефективного управління в умовах підвищених ризиків функціонування у воєнний стан;

- можливість зібрати різні аспекти ефективності автоматизації обліку запасів у єдину метрику, яка враховує важливість кожного складового фактора

- запобігання виникненню помилок при встановленні або налаштуванні системи управління запасами.

Таким чином, завдання, поставлені в кваліфікаційній роботі, виконані, а отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку; забезпечують ефективне управління ТОВ «Омега».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ловінська Л.Г., Озеран А.В., Коршикова Р.С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні. Фінанси України. 2022. - № 4. - С.92-106// URL: https://www.academia.edu/download/106211880/_pdf
2. Голов С. (2023). Облік і звітування: на шляху до ЄС і НАТО. Облік і фінанси, №100(2). С.16-22 // URL: <https://search.ebscohost.com/login.aspx>
3. Прокопова, О. М., Кудлаєва, Н. В. (2022). Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану: ключові характеристики та проблемні аспекти. Інвестиції: практика та досвід, (9-10), С. 38-43.// URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/9-10_2022/8.pdf
4. Клименко М. Бухгалтерський облік під час війни: що буде зі звітністю та як оптимізувати податки. Юридична Газета Online. 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatkova-praktika/buhgalterskiy-oblik-pid-chas-viyni-shcho-bude-zizvitnistyu-ta-yak-optimizuvati-podatki.html>
5. Озерова О. Майно юрособи забрали на потреби оборони: що з обліком та податками. Головбух. 2022. №10// URL: <https://egolovbuh.mcfrr.ua/96039>
6. Семенченко Ж. Нарахування та сплата ЄСВ у воєнний час: актуальні питання. Професійний бухгалтер. 2022. №11. URL: <https://ibuhgalter.net/material/1301/25855>
7. Патута М. Особливості бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану в Україні / М. Патута, Т. Шматковська // Галицький економічний вісник. - Т. : ТНТУ, 2022. - Том 77. - № 4. - С. 53–63 // URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/40412>
8. Кузан Г.О. Забезпечення сталого розвитку рітейлових компаній в Україні: стан та перспективи відновлення// Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих вчених, 27 жовтня 2023 р., м. Київ. – Київ : [Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2023. – С. 29-31.

9. Настенко М.М. Облік та контроль надзвичайної діяльності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... : спец. 08.00.09 / М.М. Настенко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). – К., 2010. – 21 с.
10. Грицишен Д.О. Облікове відображення економіко-екологічних наслідків надзвичайних ситуацій / Д.О. Грицишен // Управління розвитком : зб. наук. праць ХНЕУ ім. С.Кузнеця. – Харків : БД «ІНЖЕК». – 2015. – № 3 (181). – С. 75–87// URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
11. Поляк К.Ю. Бухгалтерський облік та економічний аналіз наслідків надзвичайних ситуацій: дис. ... : спец. 08.00.09. – Житомир, 2017. – 253 с.// URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/7019>
12. Реєстр великих платників податків: Повний перелік великих платників податків України на 2023 рік. Оpendатабот, 2023. // URL: <https://opendatabot.ua/open/large-tax-payers?page=16>
13. 100 найбільших приватних компаній України 2021: Інформація про Varus. Forbes Ukraine, 2023. // URL: <https://forbes.ua/profile/varus-273>
14. Те, що в Україні не настав гуманітарний колапс – результат героїчної роботи всієї ритейл-галузі. Інтерфакс-Україна, 2022. // URL: <https://interfax.com.ua/news/interview/831069.html>
15. 30 стійких приватних компаній України. Forbes Ukraine, 2022. // URL: <https://forbes.ua/ratings/30-stiykikh-privatnikh-kompaniy-ukraini-01112022-9424>
16. 200 лідерів української економіки. Forbes Ukraine, 2023. // URL: <https://forbes.ua/ratings/200-lideriv-ukrainskoi-ekonomiki-08112023-17066#two>
17. Топ-20 ритейлерів України. Асоціація ритейлерів України, 2023. // URL: <https://rau.ua/novyni/top-20-ritejleriv-vitorg-2022-roci/>
18. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах. Держстат, 2023. // URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
19. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності. Держстат, 2023. // URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

20. Чому найбільші магазини знову не повертають мільярди боргів постачальникам. Forbes Ukraine, 2022. // URL: <https://forbes.ua/company/poki-150-raz-ne-zatelefonuesh-nichogo-ne-bude-chomu-naybilshi-magazini-znovu-ne-povertayut-milyardi-borgiv-postachalnikam-26102022-9214>

21. VARUS та Binance: перший криптосупермаркет у Європі. All Retail, 2022. // URL: <https://allretail.ua/news/77484-varus-ta-binance-pershiy-kriptosupermarket-u-yevropi>

22. Про торгово-промислові палати в Україні : закон України від 02.12.1997 № 671/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

23. Про введення воєнного стану в Україні : указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

24. Лист Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 № 2024/02.0-7.1. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/621cba543cda9382669631.pdf>.

25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf.

26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 10 «Події після звітного періоду». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024#Text.

27. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>.

28. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

29. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>.

30. Скриньковський Р., Гладун В., Крамар М. (2019). Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку на підприємстві. *Path of Science*, № 2. С. 3001-3010. URL: <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/585>
31. Карпенко Є. А., Карпенко О. В., Мілька А. І. (2021). Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія. Полтава : ПУЕТ. 410 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11475>
32. Роева О.С. (2020). Розвиток управлінського обліку запасів в інформаційному забезпеченні інноваційної діяльності. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. - Кропивницький : ЦНТУ. № 5 (38). С. 273-283.* URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5\(38\)/30.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5(38)/30.pdf)
33. Ковова І.С. (2021). Облік товарів в умовах діджиталізації. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління». № 50. С. 122-129.* URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/download/57/58>
34. Шишкова Н. Л. (2019). Перспективи ІТ-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. *Економічний вісник Національного гірничого університету. № 3. С. 146-159.* URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2019_3_18
35. Лемішовська, О., Ходоровський, В. (2022). ІТ-технології в розвитку облікової методології. *Економіка та суспільство, № 36.* <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-16>
36. Лезіна А. В., Борей А. А. (2020). Діджиталізація бізнес-процесів сучасного підприємства. *Економіка підприємства: теорія та практика : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. С. 95–96.* URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/34869>
37. Галат, Л. М. (2023). Вплив логістичного управління на економічну діяльність у сфері державного управління. *Таврійський науковий вісник.*

Серія: Публічне управління та адміністрування, (3), С.16-23.
<https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2023.3.3>

38. Дмитро Линч. Нове обличчя українського підприємництва. Економічна правда . 29. 08.22. // online): <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/08/29>

39. Шишкова Н.Л. Контроль: незалежний, внутрішній, державний: Навч. посібник. Видання 1-ше [Електронне видання]. Ч. II. Організація аудиту / Н.Л.Шишкова ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Електрон. текст. дані. – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 155с.

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 20.10.1999 р. №246. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. №290. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

42. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 21.06.2012 р. № 5007-VI. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

43. Міністерство Фінансів України (mof.gov.ua) – URL: <https://mof.gov.ua/uk/rozvitok-derzhavnogo-vnutrishnogo-finansovogo-kontrolju>.

44. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

45. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>

46. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Додатки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ В. К. МАМУТОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ при СНУ ім. В. ДАЛЯ
АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СНУ ім. В. ДАЛЯ
ГО «ФУНДАЦІЯ «ПРОСТІР»
ГО «ІМПАКТ ЦЕНТР СХІД.ЮА»
ЛУГАНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СПІЛКИ ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ

VII Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти та молодих вчених

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
проблеми і можливості досягнення в Україні та світі

27 жовтня 2023
Київ

УДК 304:332:338

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих вчених, 27 жовтня 2023 р., м. Київ. – Київ : [Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2023. – 199 с.

Видається за рішенням Вченої ради факультету економіки та управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, протокол № 2 від 25 жовтня 2023 р.

Редакційна колегія:

Галгаш Р. А.	д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи, економіки та розвитку СНУ ім. В. Даля
Заблодська І. В.	д.е.н., професор, директор Луганської філії ДУ «Інститут економіко-правових досліджень ім. В. Мамутова НАН України»
Десятнюк О. М.	співголова організаційного комітету, д.е.н., професор, ректор ЗУНУ
Дивак М. П.	д.т.н., професор, проректор з наукової роботи ЗУНУ
Острроверхов В. М.	к.е.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ЗУНУ
Целіщев О. Б.	д.т.н., професор, проректор з наукової роботи СНУ ім. В. Даля
Чечель А. О.	д.е.н., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Маріупольського державного університету, Academic Visitor, the University of Cambridge
Івченко Є. А.	д.е.н., професор, декан факультету економіки та управління СНУ ім. В. Даля
Коцур А. С.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки і управління ЗУНУ
Семененко І. М.	голова організаційного комітету, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля
Собко О. М.	д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ
Птащенко О. В.	д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ
Бурко Я. В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля
Волошин Р. В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі, заступник декана факультету економіки і управління ЗУНУ
Швець Н. В.	відповідальний секретар конференції, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

© СНУ ім. В. Даля, 2023

© Колектив авторів, 2023

Зміст

<i>Тематичний напрям 1. Відновлення економіки України на засадах сталого розвитку</i>	
ПРОБЛЕМАТИКА СПРАВЕДЛИВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ <i>Бабічева Є. Д.</i>	9
ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ <i>Богданець Б. Б.</i>	12
СТАН СИСТЕМИ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ <i>Богданов С. О.</i>	16
ЗЕЛЕНИЙ СУКУПНИЙ ПОПИТ ЯК ЧИННИК УСПІШНОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ <i>Бервінова В. В.</i>	19
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УКРАЇНІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ <i>Імнадзе І. Н.</i>	21
ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ <i>Келюхова Ю. В.</i>	23
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ <i>Коломоєць М. О.</i>	26
СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ <i>Кощегва Д. О., Курцев О. Ю.</i>	27
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РІТЕЙЛОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ <i>Кузан Г. О.</i>	29
РОЛЬ АУДИТУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ <i>Кулаков Є. В.</i>	32
РОЗГЛЯД ОСОБЛИВОСТЕЙ РОБОТИ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ У ВІДДАЛЕНОМУ РЕЖИМІ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ <i>Куява Б. М.</i>	34
ГРАДІЄНТ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗБУДОВИ ТЕРИТОРІЙ ВІДНОВЛЕННЯ В КООРДИНАТАХ ВІЙНИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ <i>Ляшенко П. А., Гречана С. І.</i>	37
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ВИМОГАМ ЕКОНОМІКИ <i>Михлик Л. І., Дімчогло М. І.</i>	41
СТАЛИЙ РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ <i>Ніколаєв С. П., Щербак І. О.</i>	46
ФОРМУВАННЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ПРОМИСЛОВОСТ <i>Побива М. В., Брикайло Є. Б.</i>	48

для експорту та здатності конкурувати на світових ринках, а також для завоювання ринків для збуту власної продукції, Україні необхідно: підвищити продуктивність своєї економіки, ґрунтуючись на розвитку ринкових відносин, спрямовувати зусилля на зростання обсягів експорту у зовнішніх ринкових відносинах, забезпечувати перехід до угод із зарубіжними партнерами, де розрахунки ведуться в вільноконвертованій валюті, вдосконалювати стратегію розвитку експортно-імпорتنих операцій.

Покращення бізнес-середовища, приваблення іноземних інвестицій, підтримка міжнародної співпраці та створення сприятливого правового середовища також відіграють важливу роль у цьому процесі. Фінансова підтримка України з боку міжнародного співтовариства є критично важливою для того, щоб забезпечити розвиток української економіки [2].

Отже, для відновлення економіки після війни потрібен системний підхід. Інвестування в інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я є критичними для піднесення економіки. Підтримка сприятливого середовища для відновлення бізнесу, разом з обізнаним фінансовим управлінням, має важливе значення для подолання викликів, пов'язаних із спадом ВВП, інфляцією та бюджетними дефіцитами.

Джерела

1. Туровська А. Сучасний стан економіки України: тенденції та проблеми розвитку // Інноваційні засади становлення та розвитку економіки, підприємства і маркетингу - м. Київ, 2020. С. 211–213.

2. І.Л. Сітак, Н.В. Ширяєва, О.І. Чайкова / Сучасний стан та шляхи відновлення економіки України- – 2023. – URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/282944/277141>.

3. М. І. Губа, Н. І. Злепко, О. В. Тацій / Післявоєнна відбудова економіки України: задачі і виклики // Академічні візії., 2023.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РІТЕЙЛОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ

Кузан Г. О.

здобувачка 2 курсу магістратури

Науковий керівник: к.е.н., доц. Шишкова Н. Л.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Метою дослідження є узагальнення інноваційного досвіду конкретних міжнародних роздрібних компаній, який допоможе усунути існуючі проблеми та перешкоди швидкого відновлення та розвитку національних компаній ритейлу. Завдання дослідження – запропонувати інноваційні способи покращення бізнес-процесів і взаємодії з клієнтами, щоб розвиватися та адаптуватися до змін в умовах воєнного стану, щоб задовольнити потреби своїх клієнтів, які трансформувалися з довоєнних часів. Методика проведення дослідження: для діагностування наявних проблем у ритейлових компаній – методи порівняння, аналізу та синтезу; для узагальнення можливих шляхів розвитку – системний аналіз, узагальнення; при визначенні конкретних кроків у відповідь на подолання актуальних недоліків та викликів – методи загального й особливого, експертні оцінки. Науково-практична значущість отриманих результатів полягає у виявленні проблем і викликів, спричинених змінами на тлі повномасштабного вторгнення (в споживацьких звичках,

збільшення ризикованості діяльності) з подальшою розробкою стратегій по впровадженню інновацій (для покращення своїх бізнес-процесів, привертання клієнтів).

Незважаючи на випробування, з якими стикнулася українська роздрібна торгівля, вона продемонструвала надзвичайну стійкість та навіть змогла збільшити свою присутність на ринку. За даними Асоціації роздрібників України, протягом 2022 року та першого кварталу 2023 року, українські FMCG-оператори відновили роботу 96% своїх мереж, відкривши навіть більше нових магазинів. Цей успіх став можливим завдяки вмілому керівництву національних операторів та їхній великій кількості торгових точок. Навіть при втраті магазинів та активного залучення до військових дій, роздрібна торгівля зуміла зберегти своє лідерство. Протягом останнього року мережі активно відновлювали закриті магазини, однак загальна кількість точок у кожного оператора залишається меншою, ніж до початку конфлікту.

На сьогоднішній день найбільшою мережею в Україні залишається АТБ з 1176 магазинами (на 12% більше, ніж у березні 2022 року). Компанія Fozzy Group, яка включає мережі Сільпо, Фора, Fozzy Cash&Carry, Le Silpo і Thrash!Траш!, також зберігає свої позиції з 726 магазинами, хоча їхня загальна кількість зменшилась порівняно з довоєнним періодом [1]. Це свідчить про надзвичайну роботу та наполегливість українських роздрібників, які не лише відновлюють свою діяльність, але й продовжують активно розвиватись навіть у важких умовах. Цей успіх є важливим кроком у стабілізації економіки та відновленні країни після воєнного конфлікту.

Отже, під час підвищених ризиків для компаній ритейлу в Україні ключовою навичкою стає гнучкість, поліваріантність у плануванні та управлінні продуктивним портфелем: фахівцям слід моніторити та враховувати поточну ситуацію у країні та відслідковувати тенденції щодня. Але навіть в умовах війни в Україні спрацюють загальносвітові тренди [2], які пов'язані ще з наслідками подолання пандемії за рахунок впровадження сучасних інноваційних підходів.

Таким чином, збройна агресія Росії в Україні, яка почалася ще в 2014 році, а з лютого 2022 року має характер повномасштабного вторгнення, створила безліч серйозних викликів і проблем для України. Деякі з основних викликів, з якими Україна стикається внаслідок цієї агресії, включають і територіальні втрати, що спричинило гуманітарну кризу, появу та зростання внутрішньо переміщених осіб, руйнувань і обмеженого доступу до гуманітарної допомоги. Конфлікт призвів до значних економічних втрат, зокрема до зниження виробництва і торгівлі, що впливає на добробут громадян і фінансову стабільність країни. Для ритейлових компаній війна підвищила необхідність розвитку мультимедіального маркетингу, бо тільки інтеграція фізичних магазинів, електронної комерції, мобільних додатків і соціальних медіа стає результативною для залучення клієнтів. При цьому збільшення обсягу даних, пов'язаних з клієнтами, підвищує ризик порушення безпеки даних і може вразити репутацію компанії. Ефективне управління логістикою і постачанням стає складнішим в умовах зростання обсягів і складності поставок, що призводить до зростання витрат на маркетинг. Погіршення логістики зменшило різноманітність товарів, а управління широким асортиментом товарів стало більш витратним і складним завданням.

Але, навіть при найбільш позитивному сценарії розвитку подій (масштаб руйнувань ТЦ суттєво не збільшиться; війна в Україні завершиться зобов'язанням країни-агресора відшкодувати завдані збитки, а світова спільнота виділить достатньо коштів на швидку відбудову країни; громадяни, що перебувають за кордоном, повернуться додому з надбаною європейською культурою купівельної поведінки, з лояльністю до світових брендів, зокрема тих, що наразі не представлені на

українському ринку; посиляться євроінтеграційні процеси, зникнуть перешкоди для розвитку бізнесу; зацікавленість всесвітніх роздрібних мереж в українському ринку підсилить попит на якісні торговельні площі, що сприятиме розвитку ритейлу та ринку ТЦ) за оцінками експертів [3] після закінчення військових дій на відновлення потрібно буде кілька років. Позитивні тенденції (рівень споживчих настроїв українців зріс з 64,1 пунктів у лютому 2022 року до 83,9 пунктів на початку 2023 року) нажаль можуть змінитися внаслідок активізації воєнних дій. Серед загальних з глобальним світом проблем і викликів на першому місці - зростання популярності онлайн-покупок, що призвело до збільшення конкуренції між традиційними магазинами і інтернет-торговцями. Електронна комерція і конкуренція з онлайн-торгівлею підвищує потребу в інноваціях, бо клієнти чекають на новітні технології, зручність і персоналізовані послуги. Ритейлери мають змінювати свої бізнес-моделі, реагуючи на зміну споживацьких звичок (зокрема, розвиток екологічної свідомості).

Отже, національному ритейлу у відповідь на існуючі проблеми та виклики, слід готуватися до впровадження інновацій для покращення своїх бізнес-процесів та привертання клієнтів. Зокрема, використання автоматизованих систем для ведення обліку товарів і контролю за запасами має допомогти уникнути нестачі і зайвих запасів. Використання RFID-міток на товарах дозволяє відстежувати їх рух в реальному часі, що сприяє оптимізації логістики і обслуговування клієнтів. Запровадження мобільних платіжних систем дозволяє клієнтам зручно розраховуватися за покупки за допомогою смартфонів. Використання IoT-систем (інтернет речей) для збору даних про продукти та клієнтів може допомогти підвищити ефективність управління магазинами та забезпечити персоналізовані послуги. Використання аналітичних інструментів має допомогти краще розуміти поведінку клієнтів і вчасно реагувати на зміни в їхніх потребах. Застосування віртуальної реальності (VR) і розширеної реальності (AR) для створення інтерактивних вітрин, віртуальних приміщень або віртуальних приміщень для споживачів, а також організація доставки дронами і роботами може суттєво знизити витрати і збільшити швидкість доставки.

Для покращення якості обслуговування та забезпечення конкурентоспроможності на ринку роздрібною торгівлі ритейлери активно мають використовувати онлайн-платформи і додатки для збору фідбеку від клієнтів і вдосконалення обслуговування, в т.ч. системи самообслуговування (каси самообслуговування, автоматизовані магазини без касирів).

Український ритейл має використовувати практичні напрацювання міжнародних роздрібних компаній, які часто випереджають в інноваційному розвитку, мають позитивні результати. Як приклад, Amazon вже запровадив магазини без касирів, де клієнти можуть брати товари і виходити (система автоматично здійснює оплату через Amazon Web Services - хмарні обчислення та послуги для інших компаній). Walmart вже має досвід впровадження роботів для складання замовлень та управління запасами в магазинах. Starbucks активно застосовує власний мобільний додаток та програма лояльності, що дозволяють замовляти та оплачувати каву зі смартфона. Важливо зазначити, що інновації постійно розвиваються, і компанії продовжують шукати нові способи покращення своїх бізнес-процесів і взаємодії з клієнтами.

Таким чином, для забезпечення сталого розвитку українського ритейлу необхідно застосувати інноваційний досвід, бо крім загальних з глобальним світом проблем, ситуація ускладнюється підвищеними ризиками воєнного конфлікту.

Інструментами досягнення цілей сталого розвитку мають бути: забезпечення асортименту товарів; конкурентоспроможна цінова політика, що приваблює споживачів; використання акцій та знижок для додаткового залучення клієнтів; використання різних форматів магазинів, включаючи супермаркети, міні-маркети та інші; розвиток сегменту онлайн-торгівлі (можливість клієнтам замовляти товари через Інтернет і отримувати їх з доставкою); пропозиція партнерських програм (програми лояльності, збір бонусів для постійних клієнтів); участь в благодійних програмах та соціальних ініціативах, спрямованих на допомогу спільноті (ЗСУ, внутрішньо переміщені особи, вразливі категорії суспільства). Крім того, український ритейл може сприяти сталому розвитку, пропонуючи екологічно чисті товари та відповідальні методи управління відходами. Держава в свою чергу може сприяти сталому розвитку ритейлу, забезпечуючи прозоре бізнес-середовище, знижуючи бюрократичні перешкоди, спрощуючи процедури реєстрації та ліцензування, розробки та впровадження екологічних стандартів та регуляцій.

Джерела

1. Топ-10 продуктових мереж України за кількістю працюючих магазинів у 2023 році// (online) <https://rau.ua/novyni/top-10-produktovih-merezh-2023/>
2. 2023: маркетингові тренди після перемоги// (online) <https://speka.media/2023-marketingovi-trendi-pislya-peremogi-93jw4v>
3. Ukrainian council of shopping centers. 10.04.2023 //(online) <https://www.ucsc.org.ua/vijna-zminyly-vse-dumky-ekspertiv-pro-stan-torgovoyi-neruhomosti-v-ukrayini-ta-perspektyvy-rozvytku/>

РОЛЬ АУДИТУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Кулаков С. В.,

здобувач 4 курсу бакалавріату

Науковий керівник: к.е.н., доц. Тацій І. В.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

В сучасному світі, сталий розвиток економіки стає однією з основних стратегічних цілей для багатьох країн, включаючи Україну. Сталість економічного зростання є необхідною умовою для забезпечення якісного життя майже 40 мільйонів громадян України. Аудит є важливою складовою фінансового контролю та управління, що має велике значення для сталого розвитку економіки кожної країни, включаючи Україну. Правильна оцінка фінансового стану підприємств та ефективність їхнього управління стають ключовими елементами досягнення цієї мети. Одним з основних інструментів для забезпечення сталого розвитку економіки є аудит. Роль аудиту в забезпеченні сталого розвитку економіки України важлива і заслуговує на увагу дослідження та аналізу.

Значний потенціал популяризації запровадження екологічного аудиту в Україні має громадський сектор. Так, деякі громадські об'єднання розробляють навіть окремі Інтернет-сервіси у сфері природоохоронної діяльності екологічний аудит та намагаються поширювати їх серед малого та середнього бізнесу. Як приклад можна навести діяльність Українського громадського об'єднання «е-Екологія», учасники якого розробили унікальний, безкоштовний для підприємців – іС еАудит [3].

(найменування юридичної особи)
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада, ініціали та прізвище)

_____ (підпис)

Акт оцінки активів

Комісія, створена за наказом керівника _____ у складі:

Голови комісії _____

(прізвище, ініціали, посади)

Членів комісії: _____

_____

(прізвище, ініціали, посади)

на засіданні _____ розглянула документи, необхідні для проведення оцінки біологічних активів, та результати проведення інвентаризації біологічних активів

_____ (повне найменування установи)

і підтверджує вартість активів, які підлягають оприбуткуванню на баланс

№ з/п	Назва об'єкта	Кількість	Справедлива вартість, грн	Очікуваний спосіб використання	Примітки
1	2	3	4	5	6

Визначаючи справедливу вартість активів, комісія врахувала середню ринкову вартість аналогічних активів, їх стан.

Голова комісії
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Члени комісії

_____

_____

_____

_____

_____

Умови та правила надання послуг ТОВ «ОМЕГА» (супермаркети – VARUS)

I. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

1.1. Сайт - сайт varus.ua, розміщений в мережі Інтернет за адресою varus.ua, власником якого є Компанія ТОВ «ОМЕГА»; сайт varus.ua, за допомогою якого здійснюється інформаційна підтримка учасника в рамках програми лояльності (програма лояльності «VARUS», надалі ПЛ).

1.2. Клієнт - будь-яка фізична особа, яка виявила бажання здійснити замовлення на сайті компанії; у визначенні ПЛ – фізична особа, яка виявила бажання стати учасником ПЛ у відповідності з правилами ПЛ, але ще не підтвердила цей намір виконанням усіх вимог щодо вступу в ПЛ, викладених у цих правилах ПЛ.

1.3. Компанія ТОВ «ОМЕГА» (Продавець) – мережа супермаркетів VARUS, що здійснює продаж Товарів – ТОВ «ОМЕГА», що знаходиться за адресою: 49041, Україна, м. Дніпро, вул.Панікахи, буд.15, тел.: (056) 795 33 00, МФО 328209, ЄДРПОУ 30982361, UA 93300346000026009012664101, ПАТ АБ «Південний», ПІН 309823604614, св-во №200019141

1.4. Сторони - Клієнт і Компанія ТОВ «ОМЕГА» разом, а кожен окремо - Сторона.

1.5. Оператор (у визначенні розділу Програми лояльності) - організатор ПЛ, який володіє винятковими правами оголошення, проведення, зміни та припинення ПЛ, і його уповноважені представники; власник мобільного додатку, який володіє винятковими правами щодо цього мобільного додатку.

1.6. Власник сайту – власник сайту varus.ua

1.7. Товари - інформація про товар, що доступний до реалізації в мережі супермаркетів VARUS. Примітка: наявність певного виду товару в конкретній торговельній точці уточнюється при формуванні замовлення.

1.8. Замовлення – перелік Товарів, які Клієнт замовляє на Сайті.

1.9. Програма лояльності (програма лояльності «VARUS», надалі ПЛ) – постійно діюча акція, що проводиться оператором у рамках встановлених правил програми. Правила програми – всі пункти, прописані в даному документі, що становлять собою умови акції (програми).

1.10. Учасник програми (учасник) – Клієнт, який підтвердив свій намір брати участь у ПЛ (акцептував публічну ofertу), виконавши вимоги щодо вступу в ПЛ, викладені в правилах ПЛ. 1.11. Welcome pack – реєстраційний пакет, який видається учаснику за 0,01 грн. (одну копійку) при здійсненні ним покупки в мережі супермаркетів «VARUS» товарів на суму більше 100 грн. (ста гривень), або його покупки за 9,99 грн. (дев'ять гривень дев'яносто дев'ять копійок) в інших випадках. Реєстраційний пакет включає в себе карту, брелоки, інформаційну листівку з коротким описом правил ПЛ.

1.12. Карта – пластикова інформаційно-облікова картка, яка надається учаснику ПЛ оператором у відповідності з правилами ПЛ.

1.13. Брелоки – пластикова зменшена копія картки, що надається учаснику ПЛ разом з картою, але не дозволяє проводити списання коштів з грошового рахунку.

1.14. Магнітна смуга – дозволяє ідентифікувати учасника ПЛ. За допомогою магнітної смуги можна нарахувати, списати грошові кошти.

1.15. Акція ПЛ – акція, згідно якої відбувається нарахування бонусів на рахунок учасника.

1.16. Особистий кабінет (у визначенні ПЛ) – персональний розділ сайту, який містить дані для авторизації учасника (номер картки і пароль), необхідні для ідентифікації учасника при використанні ним сайту і отриманні привілеїв в рамках ПЛ, а також його персональні дані та іншу персоналізовану інформацію.

1.17. Персональні дані – інформація про Клієнта/Учасника/Покупця, надана ним компанії ТОВ «ОМЕГА» у рамках взаємовідносин, що виникають з цих Умов та правил електронної комерції ТОВ «ОМЕГА» (купівля товару, реєстрація на сайті, реєстрація в ПЛ, тощо).

1.18. Бонусна гривня – умовна одиниця, яка зараховується на рахунок учасника ПЛ і списується з бонусного рахунку учасника відповідно з певними умовами накопичення в момент зменшення заборгованості фізичної особи перед оператором. Бонусні гривні не мають готівкового (грошового) виразу і не можуть бути отримані в грошовому еквіваленті. Бонусні гривні не є електронними грошовими коштами і не виконують функцію електронних грошових коштів або будь-якого іншого виду грошових коштів. Бонусні гривні не є товаром та не продаються за оплати учасниками ПЛ, тому нарахування бонусних гривень на рахунок учасника не може бути передумовою їх покупки учасником ПЛ.

1.19. Бонусний рахунок – сукупність облікових та інформаційних даних про учасника в системі, наданих йому оператором, кількості нарахованих та списаних бонусних гривень у поточному балансі. Бонусний рахунок відкривається на ім'я учасника у відповідності з цими правилами ПЛ.

1.20. Грошовий рахунок – це умовне визначення всіх сум попередньої оплати, що внесені покупцем в рамках ПЛ та не використані ним.

1.21. Контакт-центр – телефонний центр обслуговування клієнтів та учасників. Номер телефону контакт-центру: 0-800-30-70-80 (усі дзвінки за вказаним номером зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України є безкоштовними). Час роботи – цілодобово, без перерви та вихідних.

1.22. Користувач - будь-яка фізична особа, яка після встановлення та авторизації у мобільному додатку, отримує доступ до його функціоналу.

1.23. Авторизація - процедура підтвердження дозволу на отримання персональних даних за допомогою номеру мобільного телефону.

1.24. Мобільний додаток - сервіс ТОВ «ОМЕГА». 1.25. Електронний чек (електронний фіскальний звітний чек) - документ встановленої форми, створений у електронній формі у відповідності до вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

II. ПУБЛІЧНА ОФЕРТА

Товариство з обмеженою відповідальністю «ОМЕГА» (Продавець) – мережа супермаркетів VARUS, у відповідності до положень статей 633, 634, 641 641 Цивільного кодексу України, пропонує необмеженому колу фізичних осіб укласти електронний договір купівлі-продажу в розумінні Закону України «Про електронну комерцію» на умовах, що викладені в цій оферті.

2.1. ІНФОРМАЦІЯ НА САЙТІ

2.1.1 Вся інформація, розміщена на сайті, має ознайомчий характер. При необхідності, актуальність розміщеної на сайті Клієнт може уточнити за номером гарячої лінії 0 800 30 70 80.

2.1.2 Найменування, фото, опис та інша інформація про товар надається компанії виробником даного товару. Крім того, виробник може змінити зовнішній вигляд / характеристики товару, не повідомляючи про це компанію. Компанія не несе відповідальності за невідповідність даних про товар фактичним.

2.1.3 Дані про наявність / терміни поставки / ціни на товари можуть змінюватися з часом. Інформація про наявність та ціни товарів на сайті оновлюється в режимі онлайн і фіксуються в момент розміщення або оплати замовлення, окрім товарів для яких закінчився акційний період.

2.1.4 Інформація, розміщена на сайті, захищається Законом «Про авторське право і суміжні права», будь-яке копіювання та відтворення даних з сайту дозволено тільки для особистого некомерційного використання.

2.2. АСОРТИМЕНТ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА

2.2.1 Повний асортимент продукції, який компанія пропонує, розміщений на сайті. Продукцію, якої немає на сайті, компанія не постачає.

2.2.2 Якщо Ви - представник постачальника / виробника і хочете запропонувати компанії свою продукцію, умови співпраці опубліковано на сайті varus.ua в розділі "Партнерам".

2.2.3 Ціни на продукцію, розміщені на сайті, вказані з урахуванням ПДВ та однакові для всіх форм оплати.

2.2.4 Ціни на продукцію, розміщені на сайті, можуть змінюватися в залежності від обраного супермаркету VARUS, який Клієнт вибирає для отримання замовлення.

2.2.5 Ціна замовлення в кошику Клієнта дійсна протягом поточного робочого дня. Ціна окремого товару може змінитися, якщо відбувається переоцінка товару постачальником або замовлення сформоване на кілька днів вперед.

2.2.6 Акційна ціна на товари вказана для всіх Клієнтів в однаковому розмірі і не залежать від конкретного Клієнта.

2.3. ОФОРМЛЕННЯ ЗАМОВЛЕННЯ

2.3.1 Клієнт може оформити замовлення на сайті varus.ua

2.3.2 Ціни на товари на сайті включають ПДВ. 2.3.3 Послуга зі збирання кошику Клієнта - безкоштовна.

2.3.4 Замовляючи Товари на Сайті, кожен Клієнт свідчить і підтверджує, що досяг віку 18 років.

2.3.5 При оформленні замовлення Клієнт може залишити коментар для спеціаліста по видачі онлайн-замовлень у полі "Коментар".

2.3.6 Ціни та наявність товару можуть змінюватися, тому фактична сума замовлення може відрізнятись, особливо, якщо Клієнт обрав доставку на майбутній день. Загальна кількість вагового товару може варіюватися в залежності від самого товару та особливостей його упаковки у магазині. Компанія депонує вартість замовлення Клієнта після завершення збірки замовлення.

2.3.7 При оформленні замовлення Клієнт повинен обрати товари і їхню кількість. Якщо Клієнт не знає точне найменування товару, він може скористатися пошуком потрібної позиції на сайті.

2.3.8 Підбір необхідного Клієнту товару, в т.ч. його аналогів, Клієнт здійснює самостійно.

2.3.9 При оформленні замовлення Клієнт в особистому кабінеті надає свій контактний номер телефону будь-якого українського оператора зв'язку (тобто повинен починатися з коду України +380). Компанія залишаємо за собою право не обробляти заявки / замовлення, надіслані без вказівки контактного номера телефону, з невірно вказаними контактними номером телефону, або з контактним номером телефону операторів зв'язку інших країн (тобто ті, які починаються з коду інших країн).

2.3.10 Якщо на момент авторизації на сайті varus.ua Клієнт не є учасником ПЛ, він автоматично стає її учасником. Фактом авторизації на сайті varus.ua Клієнт підтверджує, що ознайомлений з умовами ПЛ. З умовами ПЛ Клієнт може ознайомитися у розділі "Умови та правила програми лояльності".

2.3.11 Замовлення обробляються спеціалістами по видачі онлайн-замовлень в робочий час обраного супермаркету. Обробка замовлення залежить від наявності всієї необхідної інформації по наявності / цінами / термінами поставки товарів, зазначених у замовленні. Після успішної обробки замовлення спеціаліст при необхідності перевіряє правильність зазначеної в замовленні інформації, в т.ч. враховує побажання Клієнта в поле "Коментар".

2.3.12 При отриманні замовлення Клієнт завжди може відмовитись від будь-якого замовленого товару, відповідно до Закону України про права споживачів.

2.3.13 Згідно Закону України компанія не може здійснити повернення піддакцизних товарів: алкогольна, тютюнова продукція - навіть, якщо ці товари належної якості.

2.3.14 Товари групи "суперфреш": кулінарія, свіжі м'ясо, риба, фрукти-овочі, незавакуумовані ковбасні або делікатесні вироби перевіряються в присутності співробітника супермаркету, який видає замовлення.

2.3.15 Згідно Закону України "Про захист прав споживачів" повернення товару можливе лише за умови збереження Чека і зіпсованого Товару.

2.4. ОПЛАТА ЗАМОВЛЕННЯ

2.4.1 Оплата замовлення можлива тільки в національній валюті України (гривні).

2.4.2 Оплатити замовлення Клієнт може після збірки замовлення по безготівковій формі (банківська картка) за посиланням-інвойсом, а також готівкою під час отримання замовлення.

2.4.3 Замовлення вважається сплаченим в момент успішного проведення транзакції в розділі оплати.

2.4.4 Після оплати замовлення Продавець видає Клієнту електронний чек шляхом його надсилання на наданий Клієнтом абонентський номер (SMS-повідомлення, Messenger, Viber, Telegram). Продавець самостійно обирає конкретний спосіб надсилання електронного чеку на абонентський номер Клієнта.

2.5. ЗБІР ЗАМОВЛЕННЯ

2.5.1 Компанія зобов'язується зібрати для Клієнта найсвіжіші та найякісніші продукти, що є у наявності. Особистий збирач зацікавлений у тому, щоб виконати вказівки Клієнта максимально точно.

2.5.2 Пакування: замовлення Клієнта буде упаковане у пакети VARUS (сплачуються окремо). Побутова хімія пакується окремо. Залежно від об'єму замовлення та категорій обраних товарів, замовлення Клієнта буде упаковано в один чи більше пакетів (їх вартість додається до замовлення).

2.6. ВИДАЧА ТОВАРУ

2.6.1 Видача товару здійснюється в супермаркеті, який вибрав Клієнт в момент формування замовлення.

2.6.2 Видача замовлень, що містять товари категорії 18+ (алкогольна та тютюнова продукція) проводиться лише за умови пред'явлення документів, які підтверджують вік Клієнта (паспорт або водійське посвідчення).

2.6.3 Графік роботи пункту видачі замовлення вказано на сайті в момент оформлення замовлення. Клієнт повинен планувати свою поїздку в пункт видачі товару таким чином, щоб прибути на місце не пізніше, ніж за півгодини до закінчення робочого часу.

2.6.4 При отриманні товару Клієнт повинен перевірити його кількість, якість та зовнішній вигляд. Претензії щодо характеристик товару приймаються лише у момент видачі отримання замовлення Клієнтом у пункті видачі.

2.6.5 Повернення товару здійснюється на умовах, описаних у розділі «8. Повернення товару» даних Умов та Правил.

2.7. ЗБЕРІГАННЯ ЗАМОВЛЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ ТОВАРУ

2.7.1 Зберігання замовлення Клієнта здійснюється Компанією до кінця доби, на яку Клієнт здійснив замовлення на сайті (під кінець доби розуміється закінчення робочого часу торгової точки, в якій погоджена видача замовлення Клієнту. З графіком роботи супермаркетів можна ознайомитись на сайт varus.ua. Якщо Клієнт не забрав замовлення у день його видачі до 22:00, замовлення скасовується наприкінці цього ж дня і Клієнту повертається сума оплати, що була здійснена ним за скасоване замовлення. Грошові кошти повертаються в строк, визначений чинним законодавством України.

2.7.2 Згідно Закону України про захист прав споживачів повернення товару можливе лише за умови збереження Чека і зіпсованого Товару протягом 14 днів.

2.7.3 Поверненню не підлягає товар, перелік якого наведено в переліку товарів належної якості, що не підлягають обміну (поверненню), затвердженого постановою Кабміну від 19.03.1994 № 172

2.7.4 Претензії щодо кількості виданого товару й кількості у замовленні приймаються тільки в момент передачі товару Клієнту у пункті видачі товару.

2.8. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

2.8.1 Всі суперечки між компанією і Клієнтом, за якими не було досягнуто згоди, вирішуються відповідно до чинного законодавства України.

III. ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ

3.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1.1. Ця Угода (далі - «Угода») регламентує відносини між Оператором мобільного додатку «VARUS» (далі - «Оператор»), і Фізичною особою, яка належним чином приєдналася до цієї Угоди (далі -

«Користувач») для отримання права використання мобільного додатка «VARUS» (далі - «Додаток»). Користувачем мобільного додатку «VARUS» вважається будь-яка фізична особа, яка коли-небудь здійснювала доступ до Додатку, та досягла 18 років.

3.1.2. Додаток є програмою хмарної комунікації між «Користувачами» і інтерфейсом Програми розробленої для мобільних пристроїв, що працюють під управлінням операційних систем «iOS» і «Android» (далі - мобільні пристрої).

3.1.3. Компанії Apple і Google (операційні системи «iOS» і «Android») не є спонсором програми «VARUS» і не беруть участь у будь-якій її діяльності.

3.1.4. Ця Угода є відкритим і загальнодоступним документом. Чинна редакція Угоди використання Додатку «VARUS» розташовується в мережі Інтернет за адресою <https://varus.ua/user-agreement>.

3.1.5. Встановлення Додатка на мобільний пристрій Користувача є акцептом і підтвердженням згоди Користувача з умовами цієї Угоди.

3.1.6. Приймаючи умови цієї Угоди, Користувач підтверджує свою згоду на обробку Оператором його даних, в тому числі персональних, внесених Користувачем в Додаток.

3.1.7. Перед початком роботи мобільного Додатку розробник проводить авторизацію за допомогою номеру мобільного телефону Користувача та отримує особисті дані Користувача, які включають у себе прізвище та ім'я, номер картки лояльності. У додаткових параметрах Користувач на власне бажання має право надати інформацію щодо свого профілю. Особиста інформація Користувача використовується розробником з метою оброблення даних при використанні Додатку.

3.1.8. Умови цієї Угоди є публічною офертою відповідно до ст. 641 Цивільного кодексу України. Розробник надає Користувачеві права доступу і використання Додатка на умовах цієї Угоди. 3.1.9. Ця Угода може бути змінена та/або доповнена Оператором в односторонньому порядку, без будь-якого спеціального повідомлення. При цьому продовження використання Додатка після внесення змін і/або доповнень до цієї Угоди, означає згоду Користувача з такими змінами та/або доповненнями.

3.1.10. Звернення, пропозиції і претензії користувачів до Оператора, пов'язані з функціонуванням або контентом додатку, можуть бути спрямовані на адресу електронної пошти: develop@varus.ua

3.1.11. Приймаючи умови цієї Угоди, Користувач підтверджує своє право і дієздатність, підтверджує достовірність своїх персональних даних та приймає на себе всю відповідальність за їх точність, повноту і достовірність.

3.1.12. Користувач приймає на себе всі можливі ризики, в тому числі матеріальні, пов'язані з його діями щодо використання Додатка.

3.1.13. Користувач приймає умови користування Додатком зазначені на сайті varus.ua та у цій Угоді.

3.2. НАДАННЯ ДОЗВОЛІВ МОБІЛЬНОМУ ДОДАТКУ

3.2.1 Користувач за бажанням надає дозвіл на використання наступних сервісів смартфону: камера смартфона - для можливості сканування та пошуку необхідних товарів за штрих-кодом; місцерозташування - для можливості надіслати відгук про товар або знайти найближчий супермаркет; контакти - щоб поділитися списком покупок, цікавими пропозиціями або рекомендувати додаток близьким.

3.3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КОРИСТУВАЧА

3.3.1. Користувач зобов'язується належним чином дотримуватися умови цієї Угоди.

3.3.2. Користувач має право використання Додатку виключно з метою особистого використання відповідно до умов цієї Угоди.

3.3.3. Користувач зобов'язується не використовувати Додаток з метою порушення прав і законних інтересів Оператора, інших правовласників, третіх осіб, та цієї Угоди.

3.3.4. Користувач зобов'язується вживати належних заходів для забезпечення збереження його мобільного пристрою і несе особисту відповідальність в разі доступу до його мобільного пристрою третіх осіб.

3.3.5. Користувачеві заборонено самостійно або із залученням третіх осіб здійснювати декомпілювання Додатку, а також здійснювати реверс-інжиніринг Додатку.

3.3.6. Користувач несе особисту відповідальність за використання Додатку будь-якими способами, прямо не дозволеними цією Угодою.

3.3.7. Користувач не має права здійснювати будь-які несанкціоновані дії з Додатком.

3.3.8. Перед встановленням Додатка на свій мобільний пристрій, Користувач зобов'язаний ознайомитися з усією інформацією про Додаток, яка розміщена на сайті varus.ua. Встановлення Додатку на мобільний пристрій підтверджує виконання Користувачем зазначеного в цьому пункті зобов'язання. У разі незгоди з умовами цієї Угоди, використання Додатка Користувачем повинно бути негайно припинено.

3.3.9. Користувачеві надається можливість безоплатно завантажувати і користуватися повним функціоналом Додатку.

3.3.10. Умови використання Додатка, зазначені на сайті varus.ua, можуть бути змінені та/або доповнені Оператором в односторонньому порядку. При цьому продовження використання Додатка після внесення змін і/або таких доповнень, означає згоду Користувача з такими змінами та/або доповненнями.

3.3.11. Користувач надає згоду Операторові здійснювати обробку його персональних даних для поліпшення сервісу.

3.4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОПЕРАТОРА

3.4.1. Оператор має право повідомляти Користувачеві будь-яким засобом інформацію про функціонування Додатку, в тому числі відображати рекламні, інформаційні та інші повідомлення на адресу електронної пошти, вказану Користувачем, або розміщувати відповідну інформацію у самому Додатку.

3.4.2. Оператор має право надавати Користувачам безкоштовні послуги.

3.4.3. Оператор має право заблокувати доступ Користувача до Додатка або його частини в разі виявлення порушень Користувачем цієї Угоди.

3.4.4. Оператор має право, з урахуванням пункту 3.1.11 цієї Угоди, здійснювати обробку персональних даних Користувача. Дані використовуються для поліпшення сервісу.

3.4.5. Оператор має право без попереднього повідомлення обмежити, призупинити або припинити користування Додатком протягом 24 годин без відшкодування Користувачеві понесених збитків, в тому числі в разі, якщо у Оператора є дані вважати, що Користувач: при користуванні Додатком порушує Законодавство, положення цієї Угоди або права і законні інтереси третіх осіб; користується Додатком недобросовісно, надмірно або не у відповідності з його призначенням; завдає шкоди Додатку або його працездатності; здійснює спроби несанкціонованого доступу до Додатка та інформації яка міститься в ньому; створює загрозу збою технічних і/або програмних засобів Оператора і/або третіх осіб.

3.4.6. Розробник має право без попереднього повідомлення обмежити, призупинити або припинити користування Додатком в разі прийняття відповідного рішення державного чи іншого уповноваженого органу, або в інших випадках передбачених чинним законодавством України та Міжнародними правилами/законами.

3.5. Реферальна програма «Отримати бонуси» Основні терміни Реферальна програма «Отримати бонуси» – спеціальна програма для Діючих користувачів, які за допомогою Мобільного додатку мають можливість поділитись посиланням або промокодом з Другом, який досяг шістнадцяти років та раніше не був зареєстрований у програмі лояльності - VARUS PERFECT. Діючий користувач – фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, встановила додаток будь-яким способом та погодилася дотримуватись правил користування мобільного додатка. Друг – фізична особа, яка досягла шістнадцяти років та раніше не була зареєстрована у програмі лояльності – VARUS PERFECT, отримала реферальне посилання або промокод від діючого користувача, встановила мобільний додаток за допомогою переходу за посиланням від власника реферального посилання та ввела промокод.

3.5.1. За правилами програми «Отримати бонуси», Діючий користувач отримує 50 бонусних гривень на бонусний рахунок у Мобільному додатку, коли Друг встановить Мобільний додаток від Діючого користувача, за посиланням, введе вказаний промокод та зробить покупку від 150 грн., протягом 14 (чотирнадцяти) днів з використанням Мобільного додатку.

3.5.2. За правилами програми «Отримати бонуси», Друг отримає 50 бонусних гривень, коли встановить Мобільний додаток за посиланням, пройде реєстрацію, таким чином ставши учасником програми лояльності - VARUS PERFECT та введе промокод від Діючого користувача.

3.5.3 Термін дії програми «Отримати бонуси» - безстроковий, при цьому Оператор залишає за собою право змінити строки дії та умови програми «Отримати бонуси» за умовами розміщення оновленої інформації в даних правилах. Оператор в односторонньому порядку на свій розсуд має право зупинити, змінити або тимчасово зупинити дію програми «Отримати бонуси».

3.5.4. Додатково отримати бонусні кошти можна за рахунок промокодів, які оператор буде розповсюджувати для різних акцій, наприклад: відкриття магазинів, встановлення мобільного додатку, покупки від певної суми. Оператор залишає за собою Аправо змінювати акції та терміни їх дії.

3.5.5. Сповіщавати про нові акції оператор буде на офіційному ресурсах компанії: сайт varus.ua, мобільний додаток, соціальні мережі компанії, а також через додаткові рекламні канали.

3.5.6. Нараховані бонусні кошти як Діючий користувач отримав за допомогою введеного промокоду в мобільному додатку, згорають якщо їх не використати через 14 днів після нарахування на бонусний рахунок у додатку. Оператор залишає за собою право змінювати термін згорання бонусів в залежності від акцій та умов.

3.5.7. Діючий користувач може запросити необмежену кількість Друзів та отримати за кожного хто виконав умови бонусні кошти.

3.6. ГАРАНТІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

3.6.1. Для виконання цієї Угоди можуть залучатися треті особи. Користувач підтверджує, що зазначеним третім особам надаються такі ж права, як і власникові прав на використання Програми, в тому числі щодо використання персональних даних Користувача.

3.6.2. Користувач гарантує, що не буде робити будь-яких дій, спрямованих виключно на заподіяння шкоди Оператору, операторам стільникового мобільного зв'язку, правласникам або іншим особам.

3.6.3. У разі порушення правил використання Додатка, обов'язків Користувача і заборон, зазначених у розділі 4 цієї Угоди, Користувач зобов'язується відшкодувати Оператору збитки, завдані такими діями в повному обсязі.

3.6.4. Користувач несе повну особисту відповідальність за несанкціонований доступ третіх осіб до Додатка, встановленому на мобільний пристрій Користувача.

3.6.5. У разі втрати, видалення, пошкодження внесеної Користувачем у Додаток інформації в результаті дій/бездіяльності Користувача, всю відповідальність несе Користувач.

3.6.6. Визнаючи міжнародний характер інтернету, Користувач приймає на себе відповідальність за дотримання всіх місцевих правил і законів (Користувач використовує Додаток), що стосуються дій Користувача в мережі.

3.6.7. Користувач Додатку зобов'язується не виконувати дій, які можуть розглядатись як порушення законодавства України або норм міжнародного права, у тому числі у сфері інтелектуальної власності, авторських та/або суміжних прав, а також будь-яких дій, які призводять або можуть призвести до порушення нормальної роботи Додатку.

3.7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.7.1. У разі виникнення будь-яких суперечок або розбіжностей, пов'язаних з виконанням цієї Угоди, Користувач і Оператор докладають усіх зусиль для їх вирішення шляхом проведення переговорів між ними. У разі, якщо суперечки не будуть вирішені шляхом переговорів, суперечки підлягають вирішенню у відповідному компетентному суді за місцем знаходження Оператора.

3.7.2. Ця Угода набирає чинності для Користувача з моменту встановлення Додатку в мобільний пристрій і діє безстроково, на протязі усього періоду використання Користувачем Додатку.

3.7.3. Ця Угода складена українською мовою.

3.7.4. Якщо будь-яке положення цієї Угоди буде визнано недійсним, це не впливає на дійсність або застосовність інших положень цієї Угоди. Користувач підтверджує, що ознайомлений із усіма пунктами цієї Угоди та вважає їх зрозумілими і приймає їх умови.

IV. УМОВИ ТА ПРАВИЛА ПРОГРАМИ ЛОЯЛЬНОСТІ VARUS

4.1. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ УЧАСТІ У ПРОГРАМІ

4.1.1. Програма лояльності (програма лояльності «VARUS», надалі ПЛ) – постійно діюча акція, що проводиться оператором у рамках встановлених правил програми. Правила програми – всі пункти, прописані в даному документі, що становлять собою умови акції (програми). Учасник програми беззастережно приймає всі умови та правила ПЛ та зобов'язується суворо їх дотримуватись.

4.1.2. Учасником ПЛ може стати будь-яка фізична особа, яка досягла 18-річного віку і проживає на території України.

4.1.3. Для того щоб стати учасником ПЛ, покупцеві необхідно в магазинах оператора зробити покупку на суму не менше 100 грн. (ста гривень) за винятком вартості карти, після чого, отримати у представника оператора «Welcome pack» за 0,01 грн. (одну копійку), або придбати його за 9,99 грн. (дев'ять гривень дев'яносто дев'ять копійок) у будь-якому чеку (незалежно від суми покупки). Крім того, покупець може стати учасником ПЛ шляхом реєстрації в додатку, сайті та ботах Messenger, Viber та Telegram. Кожен учасник програми повинен ознайомитися з цими правилами ПЛ і виконувати викладені в них вимоги.

4.1.4. Щоб карта мала повний функціонал – нарахування, списання бонусів і можливість здійснення передоплати за товари, необхідно провести активацію карти. Активацією є прив'язка обов'язкових даних до анкети картки учасника. Анкету учасник зобов'язаний заповнити зручним для нього способом: електронний варіант анкети на сайті або в мобільному додатку. На пластиковій картці нанесений пін-код із чотирьох цифр, він служить ідентифікатором прив'язки до акаунта учасника при реєстрації через ОК.

4.1.5. При заповненні електронної анкети на сайті або в мобільному додатку, учасник зобов'язаний ознайомитися з текстом електронного повідомлення ПЛ, яке з'являється на початку процесу реєстрації. Учасник повинен зазначити, що він погоджується з даними правилами. Для цього необхідно проставити позначки в необхідних полях.

4.1.6. Проставленням спеціальної відмітки в електронній анкеті на сайті, в мобільному додатку або ботах Viber, Messenger, Telegram, надаючи свої персональні дані оператору колл-центру, після заповнення даних, учасник підтверджує свою згоду з правилами учасника програми та дає свою добровільну згоду на обробку його персональних даних, а також підтверджує, що він ознайомлений з правилами, повідомленням і положенням про збір, зберігання і обробку персональних даних. Якщо покупцем не заповнені всі поля в анкеті, то анкета вважається недійсною і участь в ПЛ для даного покупця не настає. У разі виявлення подібного роду анкет оператор має право зв'язатися з таким покупцем і сповістити його про необхідність повторно коректно заповнити анкету в місцях проведення. У цьому випадку участь у ПЛ даного покупця настає після отримання оператором коректно поданих даних.

4.1.7. Якщо Клієнт, який виявив бажання стати учасником ПЛ, відмовляється від заповнення анкети – його участь в ПЛ не настає. Карта, яка не пройшла активацію доступна тільки до нарахування бонусів, але не для списання. Щоб використовувати повний функціонал карти, учаснику необхідно її зареєструвати, заповнивши всі обов'язкові поля при реєстрації.

4.1.8. Отримуючи віртуальну карту, Клієнт дає згоду на обробку його персональних даних та комунікацію.

4.1.9. Кожен Клієнт має право зареєструвати на своє ім'я тільки одну карту. У разі реєстрації покупцем декількох карт, дійсною вважається та карта, яка була оформлена першою, а інші карти визнаються недійсними. Бонуси, накопичені на бонусному рахунку з використанням недійсних карток, анулюються. 4

4.1.10. Карта є персональним засобом ідентифікації покупця. Передача карти сторонній особі є правом учасника, який буде самостійно нести всі негативні наслідки від такої передачі і позбавляється заявляти будь-які претензії оператору, пов'язані з негативними наслідками передачі карти сторонній особі. До При передачі картки, в користування іншим особам, або її втрати, викрадення тощо, оператор не несе відповідальності за заподіяні клієнту збитки. При активації карти учасник висловлює свою однозначну згоду з правилами ПЛЛ і участю в ній.

4.2. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКА Учасник має право використовувати всі привілеї, що надає йому ПЛЛ, попередньо ознайомившись з правилами ПЛЛ.

4.2.1. ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ БОНУСНИХ ГРИВЕНЬ

4.2.1.1. Бонусні гривні нараховуються на бонусний рахунок учасника пропорційно вартості покупок, здійснених учасником в магазинах оператора з розрахунку 1 (один) бонусна гривня = 1 грн (одна гривня) за кожен витрачений гривню.

4.2.1.2. При сплаті учасником ПЛЛ передоплати за товар у розмірі не менше 10 грн. (десяти гривень), при умові, що зазначена передплата не використана і обліковується і на грошовому рахунку, учаснику ПЛЛ додатково нараховується +1 (одна) бонусна гривня на кожен витрачений гривню в чеку, при розрахунках з грошового рахунку.

4.2.1.3. Учасник отримує +1 (одну) бонусну гривню за кожен витрачений гривню в чеку протягом наступного місяця за умови, якщо за поточний місяць сума покупок досягла 3000 грн. (трьох тисяч гривень).

4.2.1.4. Бонусні гривні нараховуються за покупку будь-яких товарів, наявних в асортименті в магазинах оператора, за винятком тютюнової продукції.

4.2.1.5. З повним переліком правил нарахування бонусних гривень можна ознайомитись у Таблиці 1, п.4.7. Додатки.

4.2.1.6. Для нарахування бонусних гривень учасник повинен повідомити представника оператора на касі під час здійснення покупки про те, що дана покупка є угодою в рамках ПЛЛ шляхом пред'явлення своєї картки на касовому терміналі. В іншому випадку оператор не несе відповідальності за не нарахування бонусних гривень.

4.2.1.7. Для накопичення більшої кількості бонусних гривень учасник може приймати участь в загальних спеціальних акціях ПЛЛ. Умови за поточними спеціальними акціями і розміри бонусних гривень публікуються на сайті ПЛЛ або іншим доступним для учасників способом за вибором оператора.

4.2.1.8. У разі якщо бонусні гривні по яким-небудь причинам не будуть зараховані на бонусний рахунок учасника протягом 3 (трьох) календарних днів, учасник має право звернутися до представника оператора в місці проведення програми «VARUS», обов'язково пред'явивши при цьому копію касового чека, бонусні гривні за яким не були зараховані. Звернення може бути розглянуто і бонусні гривні можуть бути нараховані на бонусний рахунок лише за пред'явлення касового чека або його копії.

4.2.1.9. Бонусні гривні і права, надані учаснику, не можуть бути продані, передані, відступлені третій особі або використані, крім як відповідно зі справжніми правилами ПЛЛ. Карта є персональною і є власністю оператора.

4.2.2. ПОРЯДОК НАКОПИЧЕННЯ ТА СПИСАННЯ БОНУСНИХ ГРИВЕНЬ

4.2.2.1. Учасник має право накопичувати бонусні гривні на бонусному рахунку впродовж усього періоду дії програми і у відповідності з правилами ПЛЛ.

4.2.2.2. Право на отримання знижки за накопичення бонусних гривень наступає тільки після занесення персональних даних учасника в систему та реєстрації картки.

4.2.2.3. Бонусні гривні за вчинені учасником покупки в магазинах оператора зараховуються на бонусний рахунок учасника в момент здійснення покупки за умови наявності зв'язку з системою. В разі відсутності зв'язку в момент покупки, бонусні гривні зараховуються в момент відновлення зв'язку з системою.

4.2.2.4. Учасник має право скористатися правом на знижку у вигляді зменшення вартості товарів за накопичення бонусних гривень на наступний день після зарахування бонусних гривень на бонусний рахунок.

4.2.2.5. Для отримання знижки у вигляді зменшення вартості товару за накопичення бонусних гривень учасник повинен повідомити про це представника оператора на касі і пред'явити картку. В момент отримання даного виду знижки з бонусного рахунку списується кількість бонусних гривень пропорційна розміру знижки з розрахунку 1 (одна) бонусна гривня = 1 грн. (одна гривня).

4.2.2.6. Знижка у вигляді зменшення вартості товару не може зменшити вартість товару нижче рівня 0,1 грн. (десяти копійок) за кожен одиницю товару у чеку учасника програми лояльності. При покупці вагового товару вагою менше 500 г бонусними гривнями можна оплатити до 97% вартості товару.

4.3.2.7. При відсутності зв'язку з системою в момент здійснення покупки представник оператора має право відмовити учаснику в отриманні знижки. Операція стане можливою одразу після відновлення зв'язку з системою.

4.2.2.8. Учасник має право самостійно обрати знижку за накопичення бонусів.

4.2.2.9. Учасник має право списати бонусні гривні на будь-який товар, наявний у місцях проведення ПЛ оператором, за винятком алкогольної та тютюнової продукції.

4.2.2.10. Накопичені бонусні гривні можуть бути використані (списані) тільки у випадках і в порядку, передбаченому цими правилами, і не можуть бути отримані в грошовому еквіваленті.

4.2.3. КОРИГУВАННЯ ЗАПISУ ПРО КІЛЬКІСТЬ БОНУСНИХ ГРИВЕНЬ НА РАХУНКУ

4.2.3.1. При виникненні питань щодо неправильного нарахування або списання бонусних гривень з картки учасника, необхідна обов'язкова наявність чека, в якому була здійснена транзакція. При відсутності чека, претензії не приймаються.

4.2.3.2. При поверненні учасником товару, обраного в якості знижки за накопичення бонусних гривень, списані при цьому бонусні гривні, повертаються оператором на бонусний рахунок учасника. При поверненні учасником товару, який частково оплачено готівкою, а частково за рахунок надання знижки у вигляді зменшення вартості товару за накопичення бонусних гривень, частина суми покупки повертається учаснику готівкою, а решту у вигляді бонусних гривень повертається на бонусний рахунок. Якщо за покупку учасник розраховувався з грошового рахунку, то такі кошти повертаються готівкою. Згодом, учасник за бажанням може внести ці кошти на грошовий баланс, через касу.

4.2.3.3. Період активності бонусних гривень на бонусному рахунку – 1 (один) рік з моменту активації карти. Невикористані бонусні гривні протягом даного періоду анулюються і відновленню не підлягають.

4.2.3.4. Якщо давність будь-якої бонусної операції по карті перевищила 365 (триста шістьдесят п'ять) календарних днів, то картка блокується.

4.2.3.5. Інформацію про стан бонусного рахунку можна перевірити в особистому кабінеті учасника, у мобільному додатку «VARUS», зателефонувавши за номером контакт-центру, а також на товарному чеку при здійсненні покупок у магазинах оператора ПЛ.

4.2.3.6. Крім списання бонусних гривень при наданні знижки, оператор також списує з бонусного рахунку учасника бонусні гривні в разі: – нарахування бонусних гривень у результаті помилки, пов'язаної з транзакцією, яка була відмінена або сума за якою була повернута; – відмови учасника від участі в ПЛ згідно п. 4.1.7; – припинення ПЛ згідно п. 4.3.1.

4.2.4. ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВОГО РАХУНКУ

4.2.4.1. Учасник ПЛ може здійснити передплату за товар шляхом внесення коштів на свій грошовий рахунок (поповнення рахунку). Поповнення грошового рахунку є операцією зі здійснення попередньої оплати за товар.

4.2.4.2. Використання попередньої оплати, що обліковується на грошовому рахунку, можливо лише за пред'явлення касиру картки з магнітною стрічкою. Брелоки не застосовуються при використанні попередньої оплати, що обліковується на грошовому рахунку. Разом з тим, за допомогою брелока можливо внести попередню оплату за товар шляхом поповнення грошового рахунку.

4.2.4.3. Здійснити попередню оплату шляхом поповнення грошового рахунку учасник може шляхом внесення грошей на касі в магазинах оператора.

4.2.4.4. Учасник може здійснити попередню оплату за товар шляхом поповнення грошового рахунку, зарахувавши на грошовий рахунок здачу (решту) після оплати чека.

4.2.4.5. Грошовий рахунок ведеться в гривнях. Грошові кошти, розміщені на цьому рахунку, є передоплатою учасника ПЛ за придбання товарів у магазинах оператора.

4.2.4.6. Власники різних грошових рахунків можуть об'єднати свої рахунки в один. У цьому випадку об'єднаного рахунку залишається один керуючий рахунок – власник основної картки.

4.2.4.7. Грошові кошти, що обліковуються на грошовому рахунку Учасника в якості попередньої оплати за товар, можуть бути використані Учасником виключно для оплати товару в торговельній мережі супермаркетів VARUS. Попередня оплата за товар повертається тільки у випадках, передбачених чинним законодавством України.

4.2.4.8. Гроші стають активними для використання з грошового рахунку на наступний день після внесення через каси супермаркетів.

4.2.4.9. Грошовий рахунок створений виключно для внесення попередньої оплати за товари, що реалізуються в магазинах VARUS. Оператор не несе відповідальності за використання учасником ПЛ грошового рахунку у будь-яких інших цілях.

4.2.5. ОБ'ЄДНАННЯ КАРТ

4.2.5.1. Учасник має право об'єднати свій бонусний і грошовий рахунок з бонусним і грошовим рахунками інших карт, які також є учасниками ПЛ. Для створення єдиного рахунку відповідну письмову заяву від ініціатора створення загального рахунку необхідно передати представнику оператора (адміністратора супермаркету). Також рахунки можна об'єднати через особистий кабінет або через мобільний додаток. Учасники зобов'язані підтвердити об'єднання рахунків представнику оператора і встановити права на здійснення операцій для кожної карти з допомогою підтверджуючих SMS, відправлених від представників оператора - учасника.

4.2.5.2. Учасник має право переглянути історію зарахування і списання бонусів по кожній карті загального рахунку в особистому кабінеті.

4.2.5.3. Приєднаний учасник може здійснювати попередню оплату за товар шляхом внесення грошей на рахунок, підтверджувати перерахування на рахунок здачі чека, оплачувати покупки шляхом списання бонусних гривень або використанням попередньої оплати, що обліковується на грошовому рахунку.

4.2.5.4. Учасник має право розірвати загальний рахунок аналогічно сценарію його об'єднання через письмову заяву від одного з учасників, яку необхідно передати представнику оператора (адміністратора супермаркету). При виключенні картки з об'єданого рахунку, її бонусний грошовий рахунок перестає бути загальним, баланс рахунків карти залишається рівним станом на момент виходу з загального рахунку.

4.2.6. ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКА

4.2.6.1. Учасник може завантажити безкоштовний додаток «VARUS» з Google Play або AppStore на мобільний.

4.2.6.2. Мобільний додаток «VARUS» дозволяє учаснику зареєструвати картку, бачити онлайн баланс рахунків, прикріплювати додаткову картку, отримувати повідомлення про списання коштів з додаткової карти, визначати місцезнаходження і найближчий магазин «VARUS», а також отримувати від оператора повідомлення про ПЛ.

4.2.6.3. Доступ в особистий кабінет мобільного додатка з'являється в учасника з моменту внесення його персональних даних у систему.

4.2.7. ВИКОРИСТАННЯ САЙТУ ПРОГРАМИ

4.2.7.1. Кожен учасник ПЛ разом з картою отримує пін-код, що складається з чотирьох цифр, який є ідентифікатором прив'язки карти до акаунта учасника. Логіном учасника є номер його мобільного телефону.

4.2.7.2. Особистий кабінет дозволяє учаснику дізнаватися інформацію про стан бонусного і грошового рахунку, переглядати свої персональні дані, змінювати пароль доступу в особистий кабінет, а також отримувати від оператора повідомлення про ПЛ.

4.2.7.3. Доступ в особистий кабінет з'являється в учасника з моменту внесення його персональних даних в систему.

4.2.7.4. У разі втрати пароля від особистого кабінету, учасник має право отримати новий пароль через сайт (якщо у нього вже є доступ в особистий кабінет) або звернувшись до контакт-центру ПЛ (якщо в учасника ще немає доступу до особистого кабінету).

4.2.8. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОЇ АБО ПОШКОДЖЕНОЇ КАРТКИ У разі втрати/пошкодження картки учасник повинен негайно повідомити про це оператора, зателефонувавши в контакт-центр. Після визначення учасника оператор протягом 24 (двадцяти чотирьох) годин повинен заблокувати картку.

4.3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОПЕРАТОРА На сайті ПЛ оператор розміщує найбільш повну інформацію про ПЛ з урахуванням останніх оновлень, змін і доповнень, особистий кабінет учасника. Зазначена інформація може надаватися оператором учаснику ПЛ іншими засобом зв'язку.

4.3.1. Оператор залишає за собою право призупинити або припинити ПЛ в будь-який час, повідомивши учасника за 60 (шістдесят) календарних днів до її завершення. Оператор зобов'язаний розмістити повідомлення про припинення ПЛ на сайті ПЛ або повідомити учасника яким-небудь іншим способом, встановленим оператором.

4.3.2. Оператор не несе відповідальності за неотримання або нерозуміння учасником інформації про скасування ПЛ, якщо повідомлення було розміщено відповідно до п. 11.1.

4.3. У разі скасування ПЛ учасник має право на списання бонусів до дати скасування ПЛ.

4.3.4. Бонуси, що залишилися на бонусному рахунку учасника після дати скасування ПЛ, анулюються.

4.3.5. Учасник має право припинити свою участь у ПЛ у будь-який час, написавши письмову заяву в місці проведення ПЛ і передавши її адміністратору магазину. У цьому випадку участь у ПЛ припиняється, бонусний рахунок і карта блокуються, а бонуси анулюються.

4.3.6. Картка учасника може бути заблокована з причини, пов'язаної з автоматичною системною блокуванням, внаслідок перевищення допустимої кількості покупок – 10 на добу, 100 в місяць. Розблокувати картку необхідно звернувшись на гарячу лінію (0-800- 30-70-80).

4.4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

4.4.1. Відповідальність оператора по відношенню до наданих в рамках ПЛ товарів і послуг і відповідні гарантійні зобов'язання обмежені вимогами законодавства України з урахуванням особливостей, передбачених даними правилами.

4.4.2. З урахуванням положень п. 4.4.1. відповідальність оператора перед учасником за порушення цих правил ПЛ обмежується у випадку: – будь-якої претензії, пов'язаної з нарахуванням або не нарахуванням бонусів; – нарахування належної кількості бонусів на бонусний рахунок учасника, якщо до заяви підкріплений касовий чек; – претензії, пов'язаної з наданим товаром, обраним в якості привілеї (оператор має право замінити наданий товар на інший, аналогічний); – узгодженого сторонами компенсації спричиненого збитку.

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу магістра
студентки групи 071М-22з-1 спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Кузан Ганни Олександрівни
на тему «Організація і методика обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану (на прикладі ТОВ "Омега")»

Мета роботи – узагальнення теоретичних та практичних аспектів організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану, розробка рекомендацій щодо удосконалення організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану. Задачі, поставлені в роботі, виконані в повному обсязі.

Умови воєнного конфлікту значно ускладнили доступ до продовольства для мешканців постраждалих територій. Тому розвиток та ефективне функціонування торговельних мереж може допомогти забезпечити населення необхідними товарами та продуктами харчування. Розвиток торговельних мереж допомагає у забезпеченні стабільності цін і запобіганні дефіциту на ринку. Залежність від імпортних продуктів збільшила вразливість України в умовах військового конфлікту. Таким чином, актуальними є питання розвитку власної торгівлі та мереж продуктових магазинів, допомагає збільшити самодостатність країни і зменшити вплив зовнішніх факторів на постачання продуктів. Отже, тема представленої кваліфікаційної роботи є актуальною, а висвітлення і систематизація питань у напрямку вдосконалення організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану складають і теоретичний, і практичний інтерес.

Тема кваліфікаційної роботи цілком відповідає її змісту та тексту і розкрита в повному обсязі. У кваліфікаційній роботі розглянуто характер діяльності базового підприємства та позиціонування його на ринку, проаналізовано нормативно-правову базу функціонування підприємств під час воєнного стану; розглянуто документальне оформлення операцій

торгівельного підприємства, відображення їх в синтетичному та аналітичному обліку; охарактеризовано систему внутрішнього контролю базового підприємства; окреслено мету, завдання, об'єкт та інформаційні джерела внутрішнього контролю діяльності торговельного підприємства; розглянуто етапи планування та методика контролю діяльності; визначено напрямки вдосконалення обліку і контролю діяльності базового підприємства під час дії воєнного стану.

Вдосконалення і рекомендації забезпечують практичну значущість роботи. Застосування розроблених пропозицій щодо організації і методики обліку і контролю діяльності торговельного підприємства в період воєнного стану можуть бути використані в практичній діяльності ТОВ «Омега».

Як апробація, за результатами досліджень опубліковано тези доповіді в матеріалах науково-практичної конференції.

В цілому робота відповідає загальним вимогам до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт магістрів. Робота написана економічно грамотно, тему повністю розкрито, наведені вдалі пропозиції та рекомендації. Достатньо ілюстрована таблицями і схемами.

Кваліфікаційна робота виконана на високому рівні, може бути допущена до захисту та заслуговує оцінки “_____”.

Науковий керівник:
К.є.н., доцент
(вчене звання, науковий ступінь)

Шишкова Наталія Леонідівна
(Прізвище, ім'я, по-батькові)

(Дата)

(Підпис)